

DEVRİMCİ emek

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR HERŞEY EMEGIN OLACAK!

AYLIK SOSYALİST DERGİ ARALIK 1991 YIL 2 SAYI 9 EDİRİ 7500 TL (KDV dahi)

EMEKÇİ HAKLARIN SORUNLARI
DEMOKRATİK HALK DEVRİMİYLE
ÇÖZÜLECEKTİR

Sahibi:

Emek Yayıncılık Adına
Hüseyin Durmaz

Genel Yayın Yönetmeni:

Mehmet R. Güvenilir

Yazı İşleri Müdürü:

Hüseyin Durmaz

Abone Koşulları:

Yurtiçi

1 Yıllık: 50.000 TL.

6 Aylık: 25.000 TL.

Yurtdışı:

1 Yıllık: 120 DM

Hesap No:

İş Bankası Aksaray Şubesi/İST.
Yılmaz Ekşi-963695 Hesap

Adres:

Guruba Hüseyinaga Mah. Nalmer
Fevzi Sk. Emek İşhanı No: 39 K.2
Fatih/İST.

Tel: 534 87 92

Baskı:

Aydınlık Matbaacılık

Tel: 551 47 05

Şirinevler/İST.

İÇİNDEKİLER

Sunu.....	1
Tüm Uluslardan İşçilerin Ortak Örgütlenmesi ve Mücadelesi Devrimin Zaferinin Ön Şartıdır.....	2
Özerk Demokratik Üniversiteye Leninist Bakış.....	7
Faşist İktidarın Son Provakasyonu Eskişehir Tabutlukları.....	12
Direnme Yaşamaktır.....	14
Eskişehir Tabutluklarına Tepkiler.....	16
Gündem	18
Okurlardan.....	24
Kamu Çalışanları.....	28
İşçi-Sendika	31
Öğrenci Gençlik.....	35
Haber-Mektup.....	40

Sunu,

Bir ay sonra yeniden buluşmanın kıvançıyla merhaba...

Derginiz Devrimci Emek, yayın hayatında 1. yılını doldurdu. Toplantılara, yasaklamalara, gızeatlara ve yazanlarımız, yazarları müdürümüz hakkında açılan onlarca davaya rağmen, sizin desteği ve güveniyle, gücünü sizlerden alarak proleter komünistlerin sesini duyurmaya çalıştı; bundan sonra da bu onurlu görevi yerine getirmeye devam edecek.

Tekeleci burjuvazi, seçim sonrası kurdulan yeni hükümetiyle, bir yandan "demokrasi" oyununu yeniden önümüze sürerken, bir yandan da terör estirmeye devam ediyor. Cezaevlerinde yapılan provokasyonlar, gözaltında kaybolmalar, sokakta kurşuna dizmeler, işkenceler bütün hızıyla devam ediyor.

Tekeleci sennaye seçim aldatmacası sonucunda, daha yeni hükümetini oluşturmadan cezaevlerinde yıllardır insanlık onurunu yücelten, bedelini kanıyla, canıyla ödeyen siyasi tutsakların 200'den fazlasını Eskişehir tabutluklarına doldurarak, onarca vahşetiyle bir kez daha saldandı. Cezaevlerindeki siyasi tutsakların, yıllardır onları azla yalnız bırakmayan ailelerinin ve devrimcilerinin akıf eylemlilikleriyle bu saldırı geriye pösküntülüp tabutluklar hoşaltıldı. Ancak, bununla yetinmemeliyiz. Tabutluklar ve zindanlar yıktılıp, bütün siyasi tutsakların serbest bırakılması için mücadeleyi daha kitlesel, daha kararlı biçimde yükseltmek göreviyle karşı karşıyayız. Bu görev ertelenemez.

Tekeleci sennaye, işkencelerde katletmeye devam ediyor. Devletin gizli örgütleri tarafından kaçınıp, bütün uğraşlara rağmen günlerdir haber alınamayan Hüseyin Toraman'a bir yenisi daha eklendi: Erhan Meydan.

Kamucuyunda gözaltında kaybolmalara tepkiler yükselince, polis, bu kez Hüseyin Fidanoglu'nu DENKAD binasının damından atarak katletti.

Yeni sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle...

DEVRİMCİ
emek

TÜM ULUSLARDAN İŞÇİLERİN ORTAK ÖRGÜTLENMESİ VE MÜCADELESİ DEVRİMİN ZAFERİNİN ÖN ŞARTIDIR

Ulusal azınlıkları ve milliyetleri baskı altında tutan ve sömüren Türkiye kapitalist düzeni, "ulusal sorun" denen sorunun esas nedenidir. Kapitalist düzen, aynı zamanda ulusal sorunun çözüm yollarını ve bu çözümü gerçekleştirecek olan devrimci gücü yaratarak bize göstermektedir.

Kürt Halkının ulusal bağımsızlık ve sınıfsal kurtuluşunu içeren toplumsal kurtuluş mücadelesi, son 20 yılda önemli bir gelişme gösterdi. 20 yıl önce, Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO) ile uzun bir aradan sonra, yükselmeye başlayan Kürt halkının kurtuluş mücadelesi, aynı zamanda THKO'nun verdiği devrimci mücadeleden de etkilenerek, büyük bir gelişme gösterdi. Kürt halkının mücadelesinin en yaygın ve yoğun dönemi genel olarak tüm Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki sınıf mücadelesinin yaygınlaşma, yoğunlaşma ve sertleşme yıllarına denk düşmektedir. Kürt halkının kurtuluş mücadelesi, 90'lı yıllara doğru ve sonrasında en kitlesel boyutlara ulaştı. Açıkta ki, mücadelenin kitlesel boyut kazanmasında yıllardır verilen silahlı mücadelenin belli bir yeri vardır. Yükselen kurtuluş hareketi, silahlı eylemlerle başlamadı; tersine, silahlı eylemlerin kendisi, daha önce verilen kitle mücadelesinin bir ürünü olmuştur. Gerilla eylemi, varolan mücadeleyi hızlandırmış ve daha da sertleşmesini getirmiştir. Kürt halkı ulusal baskı ve sömürü altında, kurtuluş mücadelesinin zengin sayılabilecek çeşitli biçimlerini üretmişlerdir.

Kürt halkının çeşitli biçimler altında gelişen ve zaman zaman, kimi alanlarda taşlı ayaklanmaya kadar varan kurtuluş mücadelesi, Türk burjuvazisini ve resmi politikayı açmazlarla yüzüze bırakmıştır. Ulusal baskı ve ilhakçılık Türk burjuvazisinin, ulusal sorundaki temel açmazdır. Şöven bur-

juva sınıf, bu açmazdan biraz olsun kurtulabilmek için, son yıllarda politik manevralara başvurmaya başladı. Özal hükümeti ile başlayan ve Demirel-İnönü Hükümeti ile geliştirilmek istenen manevranın özü şudur: Kürt halkı, Türkiye halklarıyla birlikte, burjuva egemenliği ve devleti yıkacak bir toplumsal devrime yönelmektense, Türk burjuva egemenliği ve ulusal baskısı altında kalmayı garantileyen sınırlı bir "kültürel özerklik" daha iyidir. Kültürel özerklik tezi, şimdi Avrupa ve ABD emperyalizmi tarafından da kabul görmüş durumdadır. Emperyalistlerin "Kürt halkının hakları" olarak gördüklerinin hepsi budur. Emperyalist güçler tarafından desteklenen DYP-SHP hükümetinin ortak protokolünde Kürt halkının kendi "ulusal kimliğini" kullanabileceği söyleniyor. Bunun bir parçası olarak, bir Kürt enstitüsü'nün bile kurulabileceğinden söz ediliyor. Gene, Özal'ın yaptığı aldatmacayı başvuruyor ve Kürt halkına kendi dilini "serbestçe" kullanabileceği söyleniyor. Hükümetlerin başvurdukları aldatmacaya, etkisini Kürt ulusal hareketi içinde ve Türkiye sol hareketi içinde hemen gösterdi. Ulusal mücadele yanlıları ile reformistler aldatmacayı "olumlu bir adım" olarak nitelendirdiler. Ulusal kültürel özerklik görüşü zaten bir aldatmacadır. Bu tez, burjuvaziye ve burjuvazinin etkisi altındaki küçük burjuvalara ait bir tezdür. Tez, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri hakkının reddidir. Türk burjuvazisinin gündeme getirdiği bu demagoji yeni değildir ve de Türk burjuvazisine ait değildir. Şimdiye kadar her egemen ulus ve onun egemen sınıfı, ezdiği ulusun mücadelesi ileri boyutlar kazandığı zaman, bu mücadelenin kendisi için "tehlikeli sonuçlara" varmaması için; sırf kendi egemenliğini ve sömürsünü devam ettirmek için kısmi

anlaşması hiç bir zaman gerçek anlamda uygulanmadı. Kürt temsilcilerinin yaptığı özerklik anlaşması, verilen mücadelenin etkisinin yanında, bölgesel sorunların ulaştığı o günkü düzeyin bir sonucuydu. Bölgesel sorunlar (Irak-İran arasındaki sorunlar) çözülünce, Saddam yönetimi tek taraflı olarak anlaşmayı bozdu ve Kürt halkına karşı kanlı bir saldırıya girişti ve Kürt peşmergeleleri yıllarca kendilerini toparlayamayacakları bir yenilgi aldılar. Konumuz, Irak yönetimi ile Kürt temsilciler arasında yapılan anlaşmanın boyutları değildir. Bizi burada ilgilendiren, bölgesel özerkliğin, ezilen bir halkın ezilmişliğini sona erdirmeyeceği ve sık sık kaybedileceğinin açıkça ortaya çıkmasıdır. Aynı durum şimdi tekrar ediliyor. Doğaldır ki gene Kürt halkı, kendi önderlerinin ve Saddam yönetiminin aldatması

ve sınırlı haklar vererek, egemenliğini sürdürmek ister. İster kültürel özerklik olsun ister, bölgesel özerklik olsun tüm bu tezler, egemenliğini güvence altına almak için, ulusal baskıyı sürdüren burjuvazinin tezleri olmuştur. Daha önce de belirttik, bölgesel özerklik ezilen bir ulusu ezilmişlikten ve egemenlik altından çıkartmaz; tersine, ezen ve egemen ulusun egemenliğini ve baskısını güvence altına alır. Demek ki, Türk burjuvazisi de, tüm başka ulusları ezen ve köleleştiren egemen uluslar gibi, kendi egemenliğini güvence altına almak istiyor. Kürt ulusal güçlerinin ve Türkiyeli reformistlerin "olumlu ve ileri bir adım" dedikleri şey, aslında burjuvazinin Kürt halkını baskı altında tutma ve bu ulusal baskı politikasını sürekli kılmak istemesinden başka bir şey değildir. Kim kimi aldatıyor? Hem Türk burjuvazisi ve hem de o'nun politikasını ezilen Kürt halkına kabul ettirmeye çalışanlar, Kürt halkını aldatıyorlar.

Şu yaşanan durum ders vericidir. Irak'ta, 1970'te, Molla Mustafa Barzani ile Saddam yönetimi arasında Güney Kürdistan'da "geniş kapsamlı bölgesel özerklik" anlaşması imzalandı. Özerklik

ile çok zor günler geçirecektir. Zaten, Barzani ve Talabani, Irak'ın egemenliğini yani, merkezi otoritenin üstünlüğü ilkesini peşinen benimsemiş durumdadır. Kürt hareketinin ileri sürdüğü, "Irak'a demokrasi" de, Kürt halkı için bir güvence değildir. Çünkü, ulusal baskı, önerilen "demokrasi" altında bile sürebilir. İran da, ulusal baskı, devrimden sonra da sürdü ve hatta NEGADE katliamı, devrimden sonra Mollalar diktatörlüğü gerçekleştirdi. Burada savunulması gereken ne olduğu belli olmayan "demokrasi" değil; burjuva düzenine son vermek olmalıdır. Çünkü sermaye egemenliğine ya da insanın insanı sömürmesine son veriniz, bununla birlikte ulusal baskı ve ulusal çarışmalar da ortadan kalkar. Bunun için, İran ve Kürt hareketlerinin ileri sürdükleri, ezen ulusun demokrasi içinde yaşaması, Kürt halkının köleliğini ortadan kaldırmayacak sadece bu köleliğin biçimini değiştirecek. Bölgesel ve ulusal kültürel özerklik, ezilen ulus için bir çözüm değil, ulusal sorunun çözümünü daha da uzatmak ve reddetmek anlamına gelir.

Türk resmi politikası, Irak gibi henüz bir bölge-

sel özerklik düşünmüyor. Düşünülen, sınırlı, kısmi bir kültürel özerkliktir. Bunun henüz pratiği bile yok. Çözüm denilen şey, daha düşünce aşamasındadır. Hem burjuva ve hem de sol çevrelerde, Türk resmi tutumunun değişmeye başladığı görüşü egemen. Burada durmak gerekiyor. Burada bir halk aldatılmak isteniyor. Türk burjuvazisinin resmi politikasında bir değişiklik yok. Resmi devlet politikasının yeni yeni manevralarla sürdürülmesi var. Resmi devlet politikasının yeni yeni manevralarla sürdürülmesi var. Hepsisi bu kadar! Ulusal sorunda, Türk egemen güçlerinin resmi politikası nedir? Resmi politika, Kürdistanın ilhakı ve işgal altında tutulması; Kürt halkının ezilmesi, sömürülmesi, köleleştirilmesi, kısacası ulusal baskıdır. Kim, Türk burjuvazisinin, ulusal baskı ve asimilasyon politikasından vazgeçebileceğini ileri sürebilir. Sermaye sınıfı ve onun devleti bir devrimle devrilmeden, ulusal baskı politikası resmi politika olarak devam eder. Kürt halkı, sermaye egemenliği yıkılmadan ve faşist devlet yıkılmadan, parçalanmadan özgür olabilir mi? Sermayenin ekonomik ve politik egemenliğine son vermeden bu olanaklı değildir. Türk sermaye düzeni ve bu düzen üzerinde hareket eden faşist devlet öyle biçimlenmiş, Kürt ulusunun bağımsız devlet kurması demek, kurulan tüm düzenin parçalanması demek olacaktır. Ulusal baskı, başka bir ulusun ezilmesini gerektiriyor.. Ezilen ulusun özgürleşmesi demek, ulusal baskının ve bu baskının dayandığı ekonomik temellerin yıkılması demektir. Kürt halkı ezilen, sömürülen ve bağımlı durumda olmasına rağmen, kapitalist pazar ilişkileri dylesine giriftleşmiş, kurtuluş ulusal bir mücadele olmaktan çıkmış, toplumsal kurtuluş halini almıştır. Kürt ulusunun kurtuluş mücadelesi, işçi sınıfının toplumsal kurtuluş mücadelesinin kopmaz bir parçası olmuştur. Bu anlamda, Kürt halkının kurtuluş mücadelesi, işçi sınıfının sınıfsal kurtuluş mücadelesinin bir parçası durumundadır. İşçi sınıfı ise, tüm ezilenleri ezilmişlikten kurtarmadan, kendini kurtaramaz. Kurtuluş mücadelesi hangi biçimler alırsa alsın, kesin olan birşey var, bu ancak devrimle olabilir. Yani sermaye egemenliğini devirecek bir devrim olmadan, ulusal baskı politikası devam eder. Esas olan ezilen halkların özgürlüğü-

dür. İşçi sınıfı burjuvazisinin politikalarının ne kadar değiştiğine bakmaksızın, ulusal baskıyı ortadan kaldırmanın gerçek çözüm yolu olan zora dayanan bir toplumsal devrimle, sermaye egemenliğini devirmeli ve resmi politikaları tarihe gömmelidir.

FARKLI ULUSLARDAN İŞÇİLERİN SIKI VE MERKEZİ BİRLİĞİ

Ne zaman Türkiye ve Kürdistan'da yaşayan farklı uluslardan işçilerin devrimci birliğinden söz etssek, Kürt ulusal çevrelerinden şu itiraz ileri sürülür: "Ama Kürt ulusu ayrı bir ulustur, Kürdistan' da ayrı bir ülke ve sömürgeci; bunun için ayrı örgütlenme doğru olmalıdır." İşçilerin ayrı örgütlerde örgütlenmesinin gerekçelerinden temel olan "sömürge Kürdistan" tezi üzerinde öntümüzdeki dönemde geniş bir yazı ile duracağız. Burada, farklı uluslardan işçilerin neden ortak örgütlenmesi gerektiğini açıklamalıyız.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırları içinde birden çok ulus, ulusal azınlıklar ve milliyetler yaşamaktadır. Bunlardan Türk ulusu egemen ve ezen bir ulus; Kürt ulusu, ulusal azınlıklar ve milletler ise ezilen, sömürülen halklar olarak egemenlik altında yaşıyorlar. İlhak, işgal ve ulusal baskı, Türk sermaye sınıfı ve devletinin değişmeyen, süreklilik gösteren politikası olmuştur. Türk burjuvazisi, ilhak, işgal politikasını kapitalist ekonomik temele oturtarak devam ettirmiştir. Kürdistan'da daha önce egemen olan üretim biçimi olarak feodal üretim ilişkileri, süreç içinde, ağır ve sanayi da olsa, tasfiyeye uğramış ve sonuçta kapitalist üretim ilişkileri orada da egemen olmuştur. Böylece, tüm devlet sınırları içinde tek bir kapitalist temele dayanan pazar ilişkileri yaratılmış oldu. Ticaretin her tarafta gelişmesi, pazar ilişkilerinin gelişmesi, sermayenin yoğunlaşması ve merkezleşmesi, farklı uluslar ve azınlıklar ve milliyetler arasında eskiden farklı olan yeni ekonomik-toplumsal ilişkileri beraberinde getirdi. Hem ulusal baskı sonucu zorunlu göç ve hemde kapitalizmin esas olarak batı metropollerde gelişmesi Kürdistan'da yaşayan Kürt nüfusuna kitleler halinde, batıya göçüne yolaçtı. Zorunlu ve ekonomik göç sonucu batı bölgelerinde sayı olarak önemli bir Kürt nüfusu

oluştı. Benzeri süreç, Lazlar, Araplar için de geçerli oldu. Burjuva sınıf, farklı uluslardan üreticileri, mülksüzleştirerek, ücretli emekçiler durumuna getirerek, sermaye birikimini ve yoğunlaşmasını hızlandırdı. Sermaye, Türkiye Kürdistan'ının tüm alanlarında ücretli emekçileri sömürerek daha güçlendi. Güçlendikçe yeni üreticileri de emekçiler durumuna getirdi ve daha da büyüdü. Esas olarak Türk burjuvalarının elinde biriken sermaye, tüm uluslardan işçileri sömürülmesinin ürünüdür. Bunun diğer bir anlamı, burjuvazinin elinde birikmiş olan sermayenin tüm uluslardan işçilere ait olduğudur. Burjuvazi, üreticileri sürekli mülksüzleştirerek, işçileri sömürerek, sermayesini artırdı ve tekeleli aşamaya ulaştı.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da kapitalizm aynı zamanda emperyalizme bağımlılık temelinde gelişmiştir. Devlet sınırları içindeki tüm bölgeler, emperyalizmin pazar ilişkileri içine alındı. Devlet sınırları içindeki ticaret uluslararası ticarete bağlandı ve onun bir parçası haline geldi. Emperyalizme bağımlılık temelindeki bu gelişme, ekonomik ve toplumsal yapının tümünü etkilemiştir. Ulusal sınırları, gelişen uluslararası ticaret sayesinde

yıkıldı. Yerini kapitalizmin sınır tanımayan sömürüsü ve baskısı aldı.

Kapitalist üretim ilişkilerinin tüm devlet sınırları içinde egemen duruma gelmesi, farklı ulusların aynı pazar ağına sokulması, sermayenin farklı uluslardan emekçilerden ücretli emeklerini sömürülmesi ile merkezileşmesi, bu farklı uluslardan emekçilerin karşılıklı bağımlılığını ve aynı üretim ilişkilerinin içinde birarada olmasını sağladı. Sermayenin bu gelişim diyalektiği, farklı uluslardan burjuvaları aynı çıkar temelinde bütünlendirdi. Bu gelişimin diğer yüzü, toplumsal kurtuluş mücadelesini esas duruma getirmesi, Kürt ulusunun ve diğer ezilen ulusların ulusal mücadelesini bu kurtuluşun bir parçası haline getirmesidir.

Yukarıdaki nesnel gelişmeler, bir zamanlar birbirlerinden farklı ekonomik temellerde ve farklı hedefler için gelişen ayrı ayrı devrim dinamiklerini tek bir devrim dinamizminde birleştirdi. Kürt ulusunun mücadelesinin ayırd edici yönü, ulusal bağımsızlık olarak kalmaya devam etmektedir. Ancak, bu bile bağlı başına değil, toplumsal kurtuluşun kopmaz bir parçası olarak zafere ulaşabilir. Tüm uluslardan işçilerin ve emekçilerin düşmanı

aynı ve tektir: sermaye sınıfı ve devleti. Aynı ve tek düşmana karşı tüm farklı uluslardan işçi sınıflarının birlikte örgütlenerek mücadele etmesi, bu nesnel durumun kaçınılmaz bir sonucudur. Ortak örgütlenme ve mücadele subjektif çabalarla değiştirilemez.

Ekonomik örgütlenmelere bakıldığında, ister sendikalar olsun isterse meslek örgütlenmeleri olsun, tümünde farklı uluslardan emekçiler örgütlenmiştir. Bu durum, birilerinin bilinçli bir politikasının sonucu değildir. Tamamen, ekonomik yaşamın sonucudur. Hiç kimse tersi durumda yani ekonomik temelleri yokken, farklı uluslardan emekçileri aynı örgütlerde biraraya getiremez. Farklı uluslardan işçilerin politik olarak birlikte örgütlenmeleri, bu ekonomik temelden bağımsız değildir. Ortak politik örgütlenme bu ekonomik temele dayanır. Kürdistanın ilhak ve işgal edilmesi, Kürt ulusunun ezilen, sömürülen ve bağımlı bir ulus durumunda olması, yukarıdaki görüşlerimizi değiştirmez. Bu farklılık her pratik ve politik adımda kesinlikle gözönünde bulundurulmalı. Düşmanın aynı ve tek olduğu bir yerde değişik ulusların, işçi sınıfının güçlerini aynı devrimci örgütlenmede birleştirerek, tüm ezilenleri ezilimlikten kurtarmaları için, olması gereken tüm nesnel şartlar var demektir. Tüm uluslardan işçilerin sendika, dernek, politik örgütlerde en sıkı birliği. İşte tüm ezilenleri, baskı ve sömürden kurtaracak araç: Birleşik bir devrim mücadelesi. İşte, tüm ezilen halkları kurtuluşa götürecektir gerçek çözüm yolu.

Farklı uluslardan işçilerin tek bir LENİNİST PARTİ' de birliği, Kürdistan işçi sınıfının politik olarak ayrı bir 'ulusal' partide örgütlenmesini ortadan kaldırır mı? Kesinlikle kaldırır, tersine içerir. Öncelikle esas olan, tüm uluslardan işçilerin tek bir örgütte en sıkı ve merkezi birliğidir. Bu temel ilke benimsendikten sonra, örgütlenmenin diğer sorunları bu temelde ele alınır. Bu temel ilkedan hareketle görüşlerimizi sürdürüelim. Kürdistan işçi sınıfı her ayrı ülkenin ve ulusun işçi sınıfı gibi, kendi politik örgütlenmesini oluşturma hakkına sahiptir. Kürdistan işçi sınıfının kendi komünist partisini oluşturma hakkına sınırlama getirilemez. Kürdistan işçi sınıfı, ancak bir komünist

partide örgütlenerek, devrim davasına sonuca götürebilir. Temel ilke, farklı uluslardan işçilerin tek bir partide sıkı ve merkezi örgütlenmesi olunca, buradan, Kürdistan işçi sınıfının komünist partisinin tüm işçilerden oluşan komünist partinin bir parçası olduğu sonucu kendiliğinden çıkar. Kürt milliyetçileri, bu durumdan pek hoşlanmazlar. Çünkü onlar, her şart altında ayrı örgütlenme isterler. Zaten, işçi sınıfı ile ulusal bağımsızlık yanlısı küçük burjuva güçler arasındaki farklılık da şudur. Küçük burjuva ulusal güç için esas olan ulusal bağımsızlıktır; işçi sınıfı için, sosyalistler için esas olan, işçi sınıfının sınıfsal kurtuluşudur. Biz proleter komünistler, işçi sınıfının kurtuluşu için savaşıyoruz. Bu doğrultuda olmak üzere, her istemi, önlemi ve kurumu destekleriz. Ancak, işçi sınıfının kurtuluşuna zarar veren her eğilime karşı da mücadele ederiz. Farklı uluslardan işçilerin sıkı ve merkezi birliği, ezilenlerin kurtuluşunun da ön şartıdır. İşçileri ulusal kökenine göre ayıran milliyetçi görüşlere karşı mücadeleyi yaşamamız boyunca sürdürüreceğiz.

Farklı uluslardan işçilerin tek bir partide örgütlenmesine göre oluşan ENTERNASYONAL örgüt tipinde, farklı uluslardan işçilerin tam hak eşitliği vardır. Bu konuda daha geniş bir açıklama bir legal yayına sınırlarını aşar. Her işçi, sosyalist ortak örgütlenme konusundaki Leninist görüşleri öğrenmelidir.

Bugün pek çok sol örgüt, farklı uluslardan işçilerin eşit haklar temelinde birliğini reddettiği için kendini "Türk solu" durumuna düşürmüşken; aynı biçimde Kürt ulusal güçleri de, ulus esasına dayanan örgütlenme ile nerede bir Kürt varsa, onu örgütlenme yoluna giderek, kendilerini "Kürt solu" durumuna sokmuşlardır. Biz devrimci proleter komünistler, ulus kökenine göre değil, sınıf esasına göre örgütlenmeyi savunuyoruz. Bunlardan ilki burjuva tipi bir örgütlenme, ikincisi ise proleter, sosyalist bir örgütlenmedir.

Farklı uluslardan işçiler, eşit haklar temelinde örgütlendikleri Leninist parti önderliğinde, sermaye egemenliğine son verecek; bununla birlikte, ulusal baskı ve ulusal çatışmalar da ortadan kalkacaktır.

Uğur GÜNDÜZ

ÖZERK DEMOKRATİK ÜNİVERSİTEYE LENİNİST BAKIŞ

Özerk-Demokratik Üniversite, geçtiğimiz dönemlerde yoğun bir biçimde tartışılmış ve o dönemin hareketliliğine bir canlılık getirmişti. Şu günlerde tartışma bitmiş görünüyor. Bu konuda herkes söyleyeceğini söylemiş ve köşesine çekilmiş gibi. Bu konuyu yeniden açmamızın amacı soyut akademik tartışma yapmak isteyişimizden değil, ancak toplumsal tansiyonu oldukça yükseldiği, kendiliğinden eylemlerin birden bire patlak verdi günümüz koşullarında, bizleri haldleyen yığılmalarda güdülecek politikaların güçlüğünün garantisini, bu konuda net olmaktan geçiyor. Bu sebeple, özerk ve demokratik üniversiteyi yeniden açılmakta yarar görüyoruz.

Bitmiş görünen tartışma kendi içinde zengin görüş açıları çıkarsada, söylenen sözlerin pek çoğu politik sağlığın göstergesi olmuş ve deyim yerindeyse; "Bir kaşık suda fırtına kopartılmıştır." Hatta en sol söyleme sahip olma tutkusuyla, bir takım tahriflere de gidilmişti. Bu konuda en tipik örnekte Dev-Genç'tir.

Dev-Genç kapitalist toplumda "özerklik" savunulabileceğini, fakat sosyalizmde, sistemden bağımsız bir üniversitenin olumsuz olacağı düşüncesiyle, özerk-demokratik üniversiteden vazgeçmiş ve Demokratik Halk Üniversitelerini savunmaya başlamıştı.

Bir konu tartışılırken, aynı dilden konuşmak çok önemlidir. Yoksa iş, sağırılar diyaloguna döner. Bu nedenle "özerklik" kavramının "bağımsızlık" kavramıyla örtüşmediğini asıl anlamının özerk, yani öz iktidar olduğunu belirtmekte yarar var. Yani kendi işleyişinde belirleyicilik ve denetleme gücü.

Ayrıca kapitalizmden "bağımsız" olabilecek bir üniversite düşünülemez. Bizler, kapitalist sistem içerisinde bir adacık gibi varlığını ve bağımsızlığını sürdüren bir "özerk üniversite" olamayacağını söylüyoruz. Bu Marksist toplum bilime aykırı bir bakış açıdır. Üretimin örgütlendiği ve üretilenin paylaşıldığı bir toplumsal sürecin dışında bulunan üniversite, kendi alanında "bağımsız" varlığını sürdüremez. Çünkü, bu sürecin dışında oluşu yani, üniversite olarak kendi geçim ve üretim araçlarına sahip olmayışı, onu şu veya bu şekilde, sosyo-ekonomik sistemin bir aracı haline ge-

tirir. Bu Marksist gerçeği unutan Dev-Genç Özerk Demokratik Üniversiteyi (Ö.D.Ü) savunanları, sosyalizmden bağımsız bir üniversite istemekte suçlamış oluyor. Bu yaklaşımın ne kadar devrimci-lafazanlık koktuğunu, kendilerine bu yazıda göstereceğiz. Konuya doğru yaklaşımı ortaya serilebilmek için, önce yöntemsel sorunları halletmemiz gerekecek. Bu yöntem sorununu ortaya koymadan, söylenenlerin reformist mi, yoksa devrimci lafazanlık mı olduğu anlaşılamayacaktır.

LENİNİST YÖNTEM

Toplumsal olayları incelerken ve ona uygun bir hükme varırken, Leninist yöntem bizleri doğrulara götürecektir. Marksizm'den miras aldığı diyalektik materyalizmi kendi koşullarında geliştiren Lenin, bu yöntem sayesinde önce ekonomistler ve Legal Marksistlerle, daha sonra da Menşevikler ve "sol komünist"lerle mücadele edebilmiştir. Lenini reformcu ve devrimci lafazanlıktan kesin çizgilerle ayıran bu yöntem, diyalektik yasalarını, tarihsel bir boyutta inceler.

Toplumda gözlenen incelenerek tüm olgulara yaklaşım yöntemimizde o olgunun çelişkili doğası ve bu çelişkilerin olgunun bütünlüğünde varılması gerçeği esas alınır. "olgunun barındırdığı çelişkilerin birliği", olgunun kendisinde bir dinamizm, hareketlilik yaratır. Sürekli çatışan çelişkilerin yarattığı dinamizm, olguyu nicel ve nitel olarak değişime uğratar. Her bir biçimden, başka bir biçime geçişte, olgunun barındırdığı çelişkiler arasındaki ilişkiler yeniden düzenlenir. Bu yüzden her anın somut, kantlanabilir ve hesaplanabilir tahlihi, oluşturulacak politikanın temelini oturtur.

Olgunun hareketinin yönünü belirleyen son tahlilde temel çelişkisidir. Hareketin sürekli ve derinleşen yönü, temel çelişki tarafından belirlenir. Ve olguyu nitel olarak değiştirmeye yetenokdi tek çelişki budur. Bununla birlikte diyalektik hareket, düz bir çizgi halinde ilerleyemez. Olgunun sürekli ve temel yönünün derinleşmesi önünde, onu örten veya öteleyen başka çelişkiler bulunur. Ve bu çelişkiler, temel olanın kendini

tüm çıplaklığıyla ortaya koymasının önünde engeldir. Marksist, çelişkileri özgürleştirmek ilkesi, diyalektiğin, düz bir çizgi halinde ilerlemeyen, bu helezonik hareketliliğinin bir sonucudur.

Teori ile pratik arasında her zaman somut durumun somut tahilli durmaktadır. Olguların tahilinde kullandığımız Leninist yöntem, bizlere, dünyayı değiştirmenin anahtarını verir. Politika yapabilmeyin temel koşulu budur.

Diyalektiğin bu helezonik hareketliliğinden dolayı, Leninist politika ve çözüm önerileri uç biçime bürünmektedir. Olguya ilişkin tarihsel çözümler çelişkinin temel ve sürekli yönünü çözüme ulaştıran ve nihai sonuca damgasını vuran politikalarlardır. Örnek olarak, proletarya diktatörlüğünün savunusu, tarihin temel ve sürekli yasalarından çıkarılmış, bu anlamda tarihsel olan ve emek-sermaye çelişkisini nihai olarak çözecek politikadır. Olguya ilişkin ilkesel politikalar; temel çelişkinin kendisiyle direkt ilgili olmayan, fakat temel çelişkiyle yanyana varolan, onu baskı altında tutan çelişkilere ilişkin olan, sonuç olarak temel çelişkinin çözümü sürecinde vazgeçilmez olan politikalarlardır. Anti-faşist, anti-emperyalist ilke, ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesi, böylesi politikalara karşılık gelir. Ve proletarya bu ilkeleri tutarlı olarak savunmadan, diğer emekçi katmanların çıkarlarını kendi çıkarlarından soyulayamaz ve sınıf mücadelesi sürecinde diğer emekçi sınıflar üzerinde kendi hegemonyasını kuramaz. Leninist taktiksel politikalar, günlük politikalara denk düşen çözümlerdir. Çelişkiyi derinleştiren, çıplaklaştıran olguları ortaya çıkarır ve temel çelişkinin çözümü yolunda alanı temizler. Seçimlerde boykot taktikleri gibi.

Taktiksel ve ilkesel çözümler, tek başlarına ele alındığında, düzeni aşmayan talepler gibi görünebilir. Fakat bunlar aslında helezonik gelişimin bir parçası üzerine otururlar. Helezonik gelişimin öncesi ve sonrasıyla ilişkileri koparılsa, üretilen politikalar, dünyayı değiştirmenin silahı olmaktan çıkar. Tıpkı anti-faşist, anti-emperyalist ilkelerin, anti-kapitalist politikalarla ilgili kurulmazsa, reformizme dönüşmesi gibi.

Bolşevikler Ekim Devrimi arifesinde, "kayıtsız şartsız barış", "Köylüye toprak", "Bütün iltidat sovyetlere" taleplerini ortaya atıyorlar. Tek başlarına ele alındığında düzeni aşmayan bu talepler, tarihin helezonik gelişimi içerisinde devrimci bir hal alıyor. Çünkü sınıflar

mücadelesinin bir sonucu olan tarih, öyle bir noktada sıkışmıştır ki, bu tarihsel ve ilkesel taleplerin gerçekleşmesi için bir dizi devrim gerekmektedir.

Ekim Devrimi arifesinde yığınlar "sosyalizm" bilincinde değildir. Fakat bir avuç Bolşevik, yığınları sosyalist devrim için ayaklandırılabilmştir. Politika üretmekte Leninist yöntemin hayati önemini kavramak için, bu gerçeği bilmek yeterlidir.

ÖZERK-DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE, İLKESEL POLİTİKAMIZDIR

Üniversite alanı konusunda, olgunun incelenmesi, daha önce Genç Yıldız'ın 1. sayısında yapılmıştır. (Bkz. Eğitimin temel çelişkisi Emek-Sermaye çelişkisi.) Bu alana ilişkin yaptığımız tanımlamada, Emek-Sermaye çelişkisini temel çelişki olarak tesbit etmiştik. Bunun yanında, eğitimin faşist ve gerici yapısı, bilimsel üretimin tikanışı, eğitimin devletle ve tekelcilerle iççeliği, jandarma-polis baskısı, paralı eğitim ve özel statü vs.vs..., bu temel çelişkinin dolaylı veya dolaysız yansımaları olduğundan bahsetmiştik.

Bunlara eklenecek bir şey daha var; sistemde meta üretiminin ve sömürünün olduğu sürecin dışında varolan, fakat genel üretim içerisinde anlam bulan eğitim kurumları -her ne kadar Emek-Sermaye çelişkisiyle belirlense desınıf savaşımının kendisini ortaya çıkarmaz. Ancak sınıf savaşımının yansımalarını barındırır. Bu yansımaları gerçek bir sosyalist perspektife dönüştürecek olan, siyasi öznenin kendisidir. Bu siyasi özne, işçi sınıfıyla organik-örgütsel bağlarını kurmuş, programatik yönden işçi sınıfına eklemlenmiş bir örgütlü olacaktır. Bu siyasi özne, işçi sınıfı hareketliliğine, öğrenci hareketliliğinin eklemlenmesini olumluluk olarak nitelendirecektir. Tersini savunmak reformizmdir. (*)

Emek-Sermaye çelişkisinin temel olduğu kapitalist toplumda komünistler, Özerk-Demokratik Üniversite mücadelesini, düzen içinde kaldığı sürece, en demokratik, en özerk üniversitelerin dahi, binbir yolla, binbir şekilde gizlenmiş bağlarla sermayeye bağımlı kalacağı gerçeğini bir an için olsun akıldan çıkarmamak üzere sürdürürler. Sermaye sınıfı, günümüzde tekelci kapitalizm, kendi sınıf egemenliğinin sürdürüldüğü koşullarda okulu, üniversiteyi kendine dolaylı ve "demokratik" örtüyle gizlenmiş bağlarla bağımlı kılmayın yollarını bulur. Tıpkı kapitalizm koşullarında kalmak

şartıyla, en demokratik cumhuriyetin bile sermayenin egemenliğini ortadan kaldırmadığı, tersine, sınıf egemenliğini dolaylı ve örtülü hale getirmekle burjuva egemenliğini daha sağlam güvenceye alması gibi....

Demek ki, tekelci kapitalizm koşullarında, özerk-demokratik üniversite, bizim için bir amaç haline dönüşemez. Bunu amaç haline dönüştürmek, katıksız bir reformizmdir. Dolayısıyla, burjuvazinin sınıf egemenliğini, sonuçta sömürüyü ve sınıfları ortadan kaldırmayı amaçlayan komünistler, bu mücadeleyi amaçlarını gerçekleştirmek üzere bir araç olarak ele alırlar. Nasıl ki, demokratik cumhuriyetin burjuva egemenliğini gizlediği gerçeği bizi demokrasi mücadelesinden

alıkoymazsa, aynı şekilde, ÖDÜ'nün gerçekleşme olanağının olmaması -ya da milyonda bir olması- gerçeği bizi ÖDÜ mücadelesinden alıkoyamaz. Burada temel alınan iki amaç vardır:

1- Burjuva egemenliğe karşı işçi sınıfının verdiği mücadeleye, öğrenci gençliği katmak, bu süreçte öğrenci gençlik hareketini devrimci bir zemine oturtmak için ÖDÜ mücadelesini sürdürmek gerekiyor. Diğer bir ifadeyle, ÖDÜ mücadelesi bizim açımızdan bir kalkış noktasıdır, öğrenci gençliği harekete geçirmenin bir manivelasıdır. Bu anlamda, istemin elde edilemez ya da güç elde edilebilir olması, gerçekte gençlik hareketinin sertlik derecesini artıran bir faktör rolü oynamaktadır. Çünkü bu talep, günümüz koşullarında "bir dizi devrim" olmadan gerçekleştiremeyecek bir taleptir.

2- Bu sözlerimizden sadece "bağcıyı dövmekle" ilgilendiğimiz anlamı çıkarılmamalıdır. "Bağcıyı dövmek" kadar "üzüm yemek" de önemlidir. Yani, burada güdülmesi gereken amaç sadece öğrenci gençliği harekete geçirmek değil, üniversiteyi daha demokratik bir ortama da kavuşturmadır. Çünkü, üniversite ortamı ne kadar demokratik olursa devrimci çalışma olanakları o kadar artar, propaganda ve ajitasyon çalışmaları o kadar geniş yürütülür. Kısacası, üniversiteleri devrim mücadelesinin birer odağı haline dönüştürmenin yolu, onu demokratikleştirmek için verilen mücadeleden geçiyor.

Bu gerçevede ele aldığımızda "özerk ve demokratik" üniversite, kapitalizm koşullarında iki tarafı keskin bir bıçak gibi durmaktadır. Bir yandan sermayeye bağlılığı dolaylı kıldığı ve örtülüğü için bilinçte yanlışlar yaratır, ama diğer yandan üniversiteleri devrim mücadelesinin birer odağına, devrimci çalışma, devrimci eğitim, devrimci propaganda ve ajitasyon platformuna dönüştürmenin olanağını sunar.

Faşizmin işbaşına geldiği ve kendi iktidarı kurumsallaştığı, üniversiteleri özerkliğin kınntısını bırakmayacak şekilde faşist devlete ve tekelere bağladığı koşullarda özerkliğin savunulması devrimdendir. Çünkü, bu özerkliği elde edebilmek için, faşist devlet yapısının parçalanması ve faşizmin maddi temeli tekelci kapitalizme birlikte son bulması gerekmektedir. Bu ise, toplumsal bir devrimin işi olacaktır.

Buraya kadar söylediklerimiz, kapitalizm koşullarında üniversitenin özerk ve demokratik hale getiril-

mesine ilişkinli.

Peki, ya sosyalizm koşullarında?

İşte bu noktada Dev-Genç üniversitenin özerk olmayacağını, sosyalizmde sistemden bağımsız bir üniversitenin olumsuz olacağı düşüncesiyle Demokratik Halk Üniversitelerini savunuyor.

İnsan bu kafa karışıklığını çözmek için işe nereden başlayacağını gerçekten şaşırıyor. İlkini şunu sormak gerekiyor: Sosyalizm dahil, bugüne kadar hangi sistemde okul, ya da üniversite, hüküm süren üretim biçiminden, üretim ilişkilerinden, üretim araçlarını elinde bulunduran sınıftan bağımsız olmuş ki, sosyalizmde üniversitenin bağımsız olabileceğini savunmak olumsuz olsun? Dünyayı ve olayları diyalektik materyalizmle açıklayabilen herkes bilir ki, üst yapı kurumlarından hiç birisi, buna eğitim sistemi de dahil-hüküm sürmekte olan üretim biçiminden bağımsız olamaz. Bu gerçek bugüne kadar ortaya çıkmış olan tüm sınıflı toplumlar için olduğu gibi sosyalizm için de geçerlidir.

Dolayısıyla, burada, ancak okulun üniversitelerin özerkliğinden söz edebiliriz. Sosyalizmde üniversite özerk olabilir mi, yada olmalı mı? Soruya hiç tereddütsüz evet yanıtı verilmelidir. Üstelik, sadece sosyalizmde üniversite gerçekten demokratik bir yapıya kavuşabilir. Proletaryanın dünya görüşünü yaymak, yeni nesilleri bu şekilde eğitip yetiştirmek, sosyalist gelişim için bilimsel çalışmaları en verimli şekilde gerçekleştirmek için üniversitelerin tam özerk olmaları gerekmektedir. Merkezi gücün müdahalesini mümkün olduğunca sınırlamak üniversiteyi proletaryanın sınıf çıkarlarından uzaklaştırmaz tersine, yakınlaştırır.

Özerklikten ne anlaşılması gerektiğini Lenin'den aktaralım:

"...Eğitimi, yerel yönetimin demokratik organlarının eline vermek; okul programlarının yürütülmesinde ve öğretmenlerin seçiminde merkezi gücün işe karışmasını önlemek, öğretmenlerin halk tarafından seçilmesi, istenmeyen öğretmenlerin meslekten uzaklaştırılması hakkı...(Lenin'den aktaran F. Korolyov. Lenin ve Eğitim, Sayfa:120)

Bu satırlar, 1918'de Ekim sosyalist devriminden sonra yazılıyor. Bu satırları Dev-Genç yazınının okumasını salık veririz. Sosyalizmde üniversitelerin "özerkliğinin" hiç de kaygı yaratmadığı açıktır. Aksine, komünizme doğru ilerledikçe sönen devletin karşısın-

da eğitimin özerkliği kaçınılmaz politika olacaktır. Böylece, eğitimin bürokratik karakterinin ortadan kalkması mümkün olacaktır.

Sorunu bu şekilde kavramayan Dev-Genç, çıkış yolunu devrimci lafazanlıkta bularak "Demokratik Halk Üniversitesi" sloganını ortaya atıyor. Sanki, demokratik üniversiteye "Halk" kavramını ekleyince sorun açıklanmış oluyor. İşin tuhaf yanı, Marksizm-Leninizmde sahip çıkar görünüşünün proletaryanın sınıf çıkarlarından hiç söz etmeden "Halkın Çıkarları"ni süzme vurgulamalarıdır. Halkçılık, moda deyimiyse popülizm, Lenin tarafından mahkum edilmiş her şeyde de, her dönemin geçer akçesi sananlara rastlamak mümkün oluyor. "Halk" önünde secdeye varı varı alınlarını aşındıranlara söylenecek tek şey, Marksizm-Leninizmde proletaryanın sınıf çıkarlarını her zaman başa aldığı, bu çıkarların küçük-burjuva çıkarlar içinde boğulup kaybolmasına hiç bir zaman izin vermediği, bu iki kesimin çıkarları arasındaki sınırları çok belirgin hale getirdiğidir.

Sosyalizmde proleter devletin, proletarya diktatörlüğünün bir parçası, bir aparatı olarak üniversite içinde küçük burjuvazinin, proleter olmayan katmanların yer aldığı "Halk"ın üniversitesi olabilir mi? Ne demek "Halk Üniversitesi"? Bununla kastedilen, tüm halk çocuklarının gidebildiği üniversite ise, bunun ne kadar boş, lafazanca bir tanım olduğu anlaşılıyor mu? Türkiye'de dahi tekelcilik öncesi, üniversite öğrencilerinin ezici bir çoğunluğu "halk"ın çocuklarıydı. Parasız üniversiteler dışında bugün de durum pek farklı değildir. Çünkü, halk kavramı içine, kapitalizm koşullarında, proletaryanın yanısıra şehir ve köy küçük burjuvazisi, diğer ücretliler, tarım proletaryası ve kır yoksulları girer. Bu kesimler, nüfusun ezici bir kesimini oluştururlar. Dolayısıyla üniversite gençliğinin ezici bir bölümü bu kesimden gelmektedir.

Yok eğer "demokratik halk üniversitesi" kavramından kastedilen, sosyalizmde tüm halk ifade etmesi gerektiği ise, bu daha büyük bir yanıltır. Çünkü sosyalizmde devlet ve onun parçası olan üniversitelerin halk kavramı içerisinde yer alan küçük-burjuvazinin çıkarları doğrultusunda kullanılması da söz konusu olamaz. Sosyalizmde bilim, proletaryanın çıkarları doğrultusunda kullanılır ve küçük burjuvazi bu çıkarlarla uyumlu olduğu ölçüde bilimsel gelişmelerden

faydalanır.

Bu yönüyle de üniversite "halk" üniversitesi olamadığına göre, geriye ne kalıyor bu slogandan? Hiç bir şey! İşin tuhaf yanı "halkın devleti" kavramına büyük bir antipati duyanların devletin bir parçası olan üniversitelere halkın üniversitesi diyebilmesidir, "halkın devleti" savunulmadan halkın üniversiteleri savunulabiliyor; anlamak mümkün değil.

Tüm bunlardan anlaşılıyor ki, "demokratik halk üniversiteleri" sloganı içerikten yoksun, boş, Leninist yaklaşımı anlayamamanın ürünü bir slogandır.

Böylece özerk-demokratik üniversite tartışmasında Leninist yaklaşımı açıklamış, devrimci lafazanlığının içyüzünü ortaya sermiş bulunuyoruz.

Bundan sonra bizi bekleyen özerk-demokratik üniversite mücadelesinin işçi sınıfı mücadelesine, sosyalizm mücadelesine günümüz koşullarında nasıl eklenileceğidir. Bunu da sonraki yazılarımızda ele alacağız.

Setenay BERDAN

(*) Tipik bir örnek vermek yerinde olur. Devrimci Gençlik Eldim sayısında, İÖDF'na ilişkin bir değerlendirme;

devrimci öğrenci hareketinin "kendisine alt uzun erimli bir programının" olmamasından ve işçi sınıfı hareketliliğine eklenmek zorunda kalmasından (?) şikayet ediliyor. Bu libret göstergesi satırların arkasındaki reformizmi görmek için "arif" olmaya gerek yoktur. Dile gelen; devrimci söylemlerle süslenmiş iktidarsız bir demokartizmdir. Siyasal mücadeleyi, toplumsal katmanların kendi mücadelelerini kendi kulvarlarından (işçiler sendikalarından, öğrenciler derneklerinden, mimar ve mühendisler meslek odalarından) sürdürmelerine indirgeyen bu "popülist demokratizm", soluğu SHP demokrasisinde tükenen reformizm üretir. Leninistler ise, öğrencilerin, işçi sınıfının mücadelesine kayıtsız kalmamalarını, kendi hareketlerini bu harekete eklemelerini en büyük olumluluk sayar. Çünkü bu, emek-sermaye çelişkisiyle belirlenen bir alanda, komünistlerin "uzun erimli programlarının" özünü oluşturur. En basit örnek, Seher Şahin'in katledilişi ve siyasi polislin tutumu, üniversite mücadelesinin açık siyasi kimliğini ortaya koyuyor. Bu siyasal göstergenin ortaya çıkarılacağını "toplumsal muhalefetin" değil, "işçi sınıfının" ideolojisiyle örtüştürmek, öğrenci gençlik hareketini iktidarsızlıktan kurtaracaktır. (Bkz. Devrimci Gençlik, Ekim 1991, sf:12)

FAŞİST İKTİDARIN SON PROVAKASYONU: ESKİŞEHİR TABUTLUKLARI

Cezaevlerindeki siyasi tutsaklar, tekeldi sermayenin ve iktidarlarının elinde, gündemli değiştirmek istedikleri zaman kullandıkları bir malzeme haline getirilmeye çalışılıyor. Ama her denemelerinde de bu oyunları geri tepti, bundan böyle de tepecektir.

Bu provakasyonların en son örneği, 2 Kasım sevkiyatı başladı. Yıllardır uygulamak istedikleri, ama bir türlü uygulayamadıkları Eskişehir tabutluklarını kullanma, siyasi tutsakları hem birbirlerinden, hem aile ve yakınlarından, hem de toplumdan tecrit edip "uslandırma" amacını taşıyordu. İşte bu amaçla, Ankara merkez kapalı cezaevindeki iki tutsağın, aldıkları önlemlere rağmen cezaevinden kaçmasını bir fırsat bilip, bu provakasyona başvurarak, 2 Kasım 1991'de değişik cezaevlerindeki siyasi tutsakların bir bölümünü "Eskişehir Tabutlukları"na doldurdular.

Böylesi bir provakasyona öteden beri hazırlıklı bulunan tutsaklar, hemen buldukları cezaevlerinde ve Eskişehir tabutluklarında süresiz açlık greviyle cevap verdiler.

Yıllardan beri binbir özveriyle, bu yığıt evlatlarına aileler ve emekçi halkımız sahip çıkarak bir çok şehirde (Diyarbakır, Adana, Mersin, İstanbul, Malatya, İskenderun, Batman, Ceyhan, Silvan gibi bir çok yöre-

de) siyasi tutsaklarla beraber açlık grevlerine başladılar.

Bu mücadelenin örgütsüz ve yalnız başlarına sürmeyeceğini bugüne kadar çeşitli defalar yaşayarak öğrenen tutsakların yakınları ve aileleri, "Terör Yasasıyla Mücadele Birliği" adını verdikleri bir örgütlenme yaratarak harekete geçtiler.

20 Kasım günü, Terör Yasasıyla Mücadele Birliğinin aldığı bir kararla yüzlerce aile, tutsak yakı-

nı ve devrimci Eskişehir tabutluklarındakileri ziyaret amacıyla Eskişehir'e gitti. Ama tutsakların açlık grevi nedeniyle disiplin cezasına çarptırıldıklarını söyleyen cezaevi idaresi ve Eskişehir savcısı, görüş yapılmasını engelledi. Diğer illerden gelen ailelerle de birleşen Terör Yasasıyla Mücadele Birliği, Ankara'ya giderek, Adalet bakanı ve kimi milletvekilleriyle görüştü. Bu gelişimden sonra Eskişehir tabutluklarını inceleyen adalet bakanı, bu cezaevinin hemen boşaltılması için girişimlere başladı. Dergimizin yayına hazırlandığı şu anlarda da Eskişehir tabutluklarının boşaltılması işlemleri tamamlanmıştı.

Eskişehir tabutluklarının boşaltılması, siyasi tutsakların onurlu direnişleri sonucunda elde ettikleri yeni bir zaferdir. Ancak bu zaferin, daha da ileri hedeflerle taçlanması gerekiyor. Eskişehir tabutluklarının boşaltılmasının hemen ardından yıkılması gündeme sokulmalı ve tabutluklar bir daha kullanılmaz hale getirilmelidir.

Eskişehir tabutlukları ve yaşanan süreç, tekeldi sermaye ve onun iktidarı tarafından üzeri örtülmeye, unutturulmaya çalışılan 125. madde tutsaklarını bir kez daha gündemin başına getirip oturttu. Şartlı tahliye, anayasa mahkemesi vs. vs. diye aylardan be-

ri sürdürülen kamuoyunu oyalama ve tutukları cezaevlerinde her türlü insanlık dışı baskılarla karşı karşıya bırakma bir an önce son bulmalı, bütün siyasi tutuklar serbest bırakılmalıdır.

12 Eylül'de kurulan faşist sıkıyönetim mahkemeleri, kararları önceden belirlenmiş, emir-komuta zinciri içerisinde, işkencelerden geçirdiği tutukları polis senaryolarıyla idama, müebbet ve yüzlerce yıllık hapis cezalarına mahkum etti. Bu da yetmedi, cezaevlerini birer işkence merkezi haline getirip, darağaçlarına gönderemediği, sokaklarda, dağlarda katlemediği, binlerce siyasi tutsağı yavaş yavaş öldürmeye çalıştı. 11 yıl sonra toplumun yakıcı bir talebi haline gelen tutsakların serbest bırakılması talebini toplumsal muhalefetin gündeminden kaldırmak üzere anti-terör yasası adı altında devlet terörünü meşrulaştırarak kimi tutsakları serbest bıraktı. Bütün hukuk kurallarını hiçe sayarak yaptıkları bu düzenlemeyle, Kürt ve Türk tutsaklar arasında açık bir ayrıma gidip, 125. maddesiyle bahane ederek, Kürt siyasi tutsakları cezaevlerinde bıraktı. Bu duruma derhal son verilmeli, 12 Eylül mahkemelerinin bir devamı olarak kurulan DGM'ler eliyle verilen cezalarda dahil bütün cezalar, bütün sonuçlarıyla derhal iptal edilmelidir.

İşkence yuvası haline getirilen, başta Eskişehir tabutlukdan olmak üzere, Diyarbakır, Mersin, Mamak ve diğer cezaevleri yıkılmalı, siyasi tutsaklık ve işkence derhal toplumun gündeminden kaldırılarak, işkenceci-

ler ve sorumluları cezalandırılmalıdır.

Tekelci sermayenin, toplumsal muhalefetin sistem dışına itilmeye başlaması üzerine, onu tekrar sistem içine çekmek ve hedef şaşırtmak için düzenlediği 20 Ekim seçimleri sonunda kurulan yeni hükümet DYP-SHP koalisyonu, daha işbaşına gelir gelmez, 1982 anayasasının geçici 15. maddesini kaldırarak, 12 Eylül Generallerinin yargı bağımsızlığını kaldırıp, göstermelik de olsa onları yargılamaya girişimlerine başladı.

Toplumsal muhalefetin 12 Eylül faşizmine ve cuntacı generallere yönelik tepkileri böylece köreltilmek ve 12 Eylül faşizmi göstermelik yargılamaları aklanmak meşrulaştırılmak isteniyor. Bu oyun bozulmalı, toplumun sırtına bir deli gömleği gibi giydirilen 82 anayasası ve 12 Eylül rejimi bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmalıdır. 12 Eylül faşizmini uygulayan cuntacı generaller yargılanmalı, 12 Eylül faşizminin gerçek sorumlusu işbirlikçi tekelcilik dağıtılmalı, sorumlular cezalandırılmalı ve tekelcilik yasaklanmalıdır.

Elbette ki bu taleplerin gerçekleşmesi için, bugünkü hükümetten ve bu sistem içinde kurulacak başka hükümetlerden en küçük bir beklentimiz yoktur ve olamazda. Ama tekellerin bugünkü hükümetli DYP-SHP koalisyonunun sadece emekçi halklarımızı kandırmaya, onları birkez daha tekellerin ve burjuva partilerinin peşine takmaya yönelik bu oyunları boşa çıkartılmalıdır.

Emekçi sınıfların ve ezilen halkların yakıcı sorunları gündeme sokulmalı, bu sorunların çözümü için bugünden adım adım toplumsal muhalefet yükseltilmeli, devrimci kitle eylemleri, sokak gösterileri yoğunlaştırılmalı, emekçi sınıfların sorunlarının gerçek çözümünü sağlayacak olan Demokratik Halk İktidarı bugünden ilmek ilmek örülmelidir.

Nazım DEMİR

DİRENMEK YAŞAMAKTIR

Cezaevlerinde yıllardır can pahasına verilen mücadeleler sonucu kazanılan haklar, Ankara cezaevinden iki firar olayının gerçekleşmesi bahane edilerek tekrar gaspedilmeye çalışıldı.

Tutsakları tecrit etmek ve "uslandırmak" amacıyla özel olarak inşa edilen ve bir yıl kadar önce yapımı tamamlanan Eskişehir Özel Tıp Cezaevi, 2 Kasım günü açılarak çeşitli cezaevlerindeki tutsaklar buraya sevkedilmeye başlandı. Sevkler sırasında cezaevlerinde estirilen terör bir kez daha yaşanarak, tutsaklar işkenceden geçirildi, tüm eşyalarına el konularak çıplak bir vaziyette tabutluk denilen tek kişilik hücrelere atıldılar.

Yıllardır haklarını elde etmek ve insanca yaşamak için açlık grevle-

riyle, ölüm oruçlarıyla direnişlerini sürdüren tutsaklar, bir kez daha insanlık onurunu korumak için açlık grevlerini başlattılar. Dalga dalga bütün cezaevlerine yayılan açlık grevleri dışarda da etkisini gösteriyor, tutsak yakınları ve kamuoyu Eskişehir'de estirilen teröre karşı tepkilerini çeşitli eylem biçimleriyle gösteriyorlardı.

Açlık grevinde bulunan tutsakların gün geçtikçe durumlarının ağırlaşması, bir kez daha ölümle rin yaşanmaması için daha etkin eylemlerin yapılması ve duyarsızlığın önüne geçilmesini gerektiriyordu.

Terör Yasasıyla Mücadele Birliği Platformunun, Eskişehir cezaevine, tutuklu yakınları, avukatlar ve çeşitli kitle örgütlerinin temsilci-

leriyle birlikte gitme kararıyla cezaevine doğru başlayan yolculuk daha başından dayanışmanın ve kararlılığın çöşküsüyle bütünleşiyordu.

İkiyüze yakın insanın cezaevi önünde sloganlarıyla, şirileriyle, mesajlarıyla ve terörü anlatan oyunlarıyla sürdürdüğü protesto eylemleri, diğer illerden gelen tutuklu yakınları ve çeşitli kitle örgütlerinin temsilcilerinden oluşan kalabalık kitleyle kucaklaşıyor ve beşyüze yakın insanın haykırdığı "Tabutluklar Yıkılın" "İşkencecilerden Hesap Soracağız", "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek", "Eskişehir Faşizme mezar olacak", "Eskişehir'i Yıkacağız", "Kahrolsun Faşizm" sloganları, cezaevindeki tutsaklarda yansımaları buluyor, cezaevin-

deki direnişçilerden de aynı şekilde yükselen slogan sesleri dışarıya taşarak "direnmek yaşamaktır" şiarı tüm yüreklerde bütünleşiyordu.

Büyük bir coşku ve öfkeyle protestolarını sürdüren kitle, asıl olarak sorununa Ankara'nın dikkatini çekmek ve çözüm bulmak amacıyla, Başbakan ve Adalet Bakanıyla görüşme kararı alıyor, otobüslerle Ankara'ya doğru yola çıkıyordu.

Kitlenin bu öfkeli tavrından korkan güvenlik

güçlerinin önlem alacağı kesindi ve öyle de oldu. Cezaevinden Eskişehir'e girişte yollar kesilmiş ve otobüsler yol kenarına çekilmeye başlanmıştı. Ankara'ya gidileceğinden haberdar olan güvenlik güçleri ne yapıp, edip bu gidiş engellemeliydiler.

Oradaki barikadı geçip çeşitli yollarla Ankara'ya doğru devam eden otobüslerden biri Ankara yolunda önü kesilerek İstanbul'a gönderilirken, bir otobüs Ankara'ya ulaşıyor, bir tanesi beşerli gruplar halinde başka yönlere dağıtılıyor, diğer otobüsler de Ankara girişinden geri döndürülmeye çalışılıyordu. Polislerin nezaretinde geri döndürülmeye çalışılan otobüsler bir mola yerinde durunca, Avukatlar İstanbul ve Ankara ile telefon bağlantıları kuruyor ve orada bekleyerek gitmeme kararı alıyorlar. Uzun bir bekleme sürecinde güvenlik güçlerinin hiç değişmeyen tavrı devam ediyordu. Mola yerindeki lokanta sahiplerini tehdit ederek aileleri dışarı çıkar-

maya zorlamaları, otobüs şoförlerine gözdağı vererek geri döndürmeye çalışmaya kadar, yaptıklarından bir sonuç alamıyorlar, bekleyen kitle oradan gitmeme kararında diretiyordu. Ankara'dan gelen bir telefon sonrasında yollardaki barikatların kaldırılmasıyla yola devam edilerek Ankara'ya ulaşıyor.

Ertesi sabah saat 10'da TBMM'ye yürüyüş halinde gitmek için hazırlanan ailelerin 100 metre kadar yürüdükten sonra önleri çelik kuvvet tarafından kesiliyor ve kendilerine kesinlikle yürüyüşe izin vermeyeceklerini söylüyorlardı. Bir buçuk saate yakın süren bir pazarlıktan sonra bir heyetin kortejden ayrılmasına, diğerlerinin de dağınık gruplar halinde yürütmesine izin veriliyordu.

Adalet Bakanı, İnsan Hakları Bakanı ve diğer milletvekilleriyle görüşmeye giden heyeti, aileler dışarıda oturma eylemi yaparak bekliyorlardı. Bütün kitle kararı, soruna bir çözüm bulunmadan oradan ayrılmıyacak.

Yıllardır cezaevlerinin, bakanlıklarının, meclis kapılarının önlerinde çocuklarına, yakınlarına sahip çıktıkları için coplanan, itilip-kakılan, tutuklanan ve ölen aileler çok iyi biliyorlardı ki, ancak direnilirse kazanılır. Cezaevlerinden yükselen ölüm kokusunun ve insanlık onurunu çöğürmesinin önüne, içeri- nin ve dışarının birlikte direnilmesi sonucu geçilebilir.

Bu kararlılık bilinciyle oturma eylemine geçen ailelere, görüşmeye giden heyetten gelen haberler bir kez daha kazanmanın coşkusunu yaşıyordu. Eskişehir'deki direnişçilere şeker ve tuz verilecek, en kısa sürede cezaevi boşaltılacaktı.

Meclisin önünden ayrılmaya başlayan aileler biliyorlardı ki mücadele bitmedi. Anti-Terör Yasasına dayanılarak estirilen devlet terörüne, 125. Maddenin kaldırılması ve tüm tutsaklara özgürlük şiarı ekleniyor. Kitleleri mücadeleye ve yeni direnişlere hazırlanmaya çağırıyorlardı.

ESKİŞEHİR TABUTLUKLARINA TEPKİLER

İTÜ-DÖB

Eskişehir cezaevindeki tutsaklarla dayanışma komitesi İTÜ Maden Fakültesinde ölüm hücrelerinin kaldırılması için düzenlenen foruma DÖB olarak katıldık. Forumda yaptığımız konuşmada tekeli sermayenin Eskişehir cezaevine sevkleri başlatmadaki amacının devrimci tutsakları kişiksizleştirmek olduğunu fakat devrimci tutsakların 12 Eylül'den beri cezaevlerinde gösterdikleri direniş sonunda kazandıkları hakları geri veremeyeceklerini, bizlerinde onlara aktif eylemlerle destek vermemiz gerektiğini vurguladık. Forumun sonunda Eskişehir Cezaevindeki işkenceleri anlatan bir tiyatro gösterisi sergilendi. Üzerinde Eskişehir Cezaevi yazılı sembolik tabutun fakülte önünde yakılmasıyla forum bitirdi.

Perşembe günü sembolik açık grevi düzenlendi. İTÜ maslak kampüsündeki inşaat fakültesinde başlayıp Fen Edebiyat, Elektronik ve Maden Fakültesini yarım saatlik ziyaretle geçen açık grevinde, bütün fakültelerde forum yapıldı, marşlar söylendi.

MARMARA DÖB

15 Kasım cuma günü Atatürk Eğitim Fakültesi öğrenci derneği tarafından forum düzenlendi. Faşizmin kolluk güçleri forumu önlemek için okulda terör estirdiler. Sabah saatlerinde kantine baskın düzenlediler. Forumun başlama saatinde tam teşekküllü olarak (sis bombaları, kalkanlar, megafon) kantinin yanına gelip öğrencileri engellemeye çalıştılar. Oraya gelen öğrencilerin

kararlılığı ile forum başladı. Yüz kişi katılanın olduğu forumda saygı duruşu yapıldı. Bir tutuklu annesi konuşma yaptı. İHD yönetiminde gelen bir kişide forumda konuşma yaptı. Konuşmada cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalar teşhir edildi. Okulun öğrencisi Hüseyin Toraman'ın polis tarafından ortadan kaybedilmesine de değinilen konuşmalar sırasında marşlar söylendi, sloganlar atıldı. Forumun sonlarına doğru Eskişehir tabutluklarının simgeleyen bir tabut yakıldı.

YILDIZ DÖB

Türkiye tekeli sermayesinin cezaevlerindeki devrimcilere karşı giriştiği kişiksizleştirme ve yoketme politikası, Yıldız Üniversitesinde de yetersiz de olsa öğrenci gençliğin tepkisiyle karşılandı.

DÖB, istanbul'daki tüm üniversitelerde olduğu gibi Yıldız Üniversitesinde de yoğun çalışmalara başladı. Cezaevlerinde olanlara karşı kitleyi bilgilendirmek ve mücadeleye çekmek amacıyla pullama ve afişleme çalışmaları yapıldı. Kantin girişine "ölüm hücrelerini yıkalım" sloganının yazılı olduğu bir de pankart asıldı. DÖB bu çalışmalarının yanısıra, asıl önemli olan ve cezaevlerinde direnişte olan devrimcilere gerçek desteği sağlayacak olan kitlesel sokak gösterilerinin ve üniversite içinde kitlesel aktif eylemlerin örgütlenmesi için çalıştı. Yıldız'da yapılan ilk forum bu açıdan pek de olumlu değildi. Yaklaşık 50 kişiyle yapılan forum yürüyüşe çevrilemedi ve kısa sürede sonuçlandı. İkinci forum bu sene Yıldız'da yapılan en iyi fo-

rumdu. 100 kişiye yakın bir kitleyle yapılan forum daha sonra yürüyüşe çevrilerek polisle karşı karşıya gelindi. Polisi yapıp dış kapıya pankart asma hedefi gerçekleştirilemedi.

ODTÜ DÖB

Cezaevlerinde, Eskişehir cezaevine nakil olaylarıyla yoğunlaşan faşist baskılar ODTÜ'de protesto edildi. 15 Kasım cuma günü matematik bölümü önünde düzenlenen forumda krizmacılar, saldırganlaşan burjuvazinin bu insanlık dışı uygulamalarına karşı durmanın her devrimcinin, her demokratın görevi olduğunu vurguladılar. DÖB adına konuşan arkadaş ise sorunu bir başka boyutuyla ele alarak, çoğunluğu yurtsever kürt olan tutsaklara yönelik saldırıların toplum genelinde planlanan sosyalist canlandırma politikalarının bir parçası olduğunu söyledi. Bu politikaların uzun vadede Kürdistan'da kitlesel kayımlar gerçekleştirilmesini zamanını hazırlama amacı taşıdığını söyleyen DÖB'lü konuşmacı, sosyalizm dalgasının "sosyalist (!) aydınlar" arasındaki izdüşümüne bir örnek olarak geçmiş aylarda yayınlanan 94 imzalı çağrını gösterdi. Misak-ı Milli'ye koşulanmış sosyalist kahidi soven statüso-cu burjuva aydınlarının bu savaşa ser verelim çağrısına arkadaşımız bu savaşa son vermeyelim, bu savaş, komünist bir temelde, yankıların fabrikalarından bulacak biçimde, sokaklara taşyalım" çağrısıyla karşılık verdi.

Türklerle süren forumun yapıldığı yerde gazete kupaşlarından ve dövizlerden oluşan panolar düzenlendi. Forumun jarı derme müdahale etmedi.

Aynı günün sabahı kampüs içine asılan DÖB imzalı iki pankartta da cezaevlerindeki faşist baskılar protesto edildi ve yükseltilen sosyalizm teşhir edildi.

DEVLET TERÖRÜ DEVAM EDİYOR

Sorguda öldü, sonra vuruldu

77. Fırka'daki teröristlere gözaltına alındı

HÜSEYİN TORAMAN NEREDE?

Adana'da bulunan 77. Fırka'daki teröristlere gözaltına alındı. Huseyin Toraman'ın nerede olduğu araştırılıyor.

Gözaltında ölüm iddiası

ADANA, GENEL Kurulduğu 1980'de terörist olduğu iddia edilen Huseyin Toraman'ın gözaltında öldüğüne dair iddialar...

Huseyin Toraman'ın ne oldu?

Diğer habermenza, Meclis'in önünde kendini yakacak

ADANA Hemşireye işkence raporla belgeli

ADANA - Adana'da bulunan 77. Fırka'daki teröristlere gözaltına alındı. Huseyin Toraman'ın nerede olduğu araştırılıyor.

18 yaşında, kimliği meçhul ve komada

Toraman'ın 18 yaşında olduğu ve kimliği meçhul olduğu iddia edildi. Komada olduğu belirtiliyor.

Polisin kaza kurşunu ile öldü

Polis tarafından vurulan Huseyin Toraman'ın kurşunla öldüğü iddia edildi.

Pencile ve silahla

Huseyin Toraman'ın silahla vurulduğu iddia edildi.

Meclis'in önünde kendini yakacak

Huseyin Toraman'ın Meclis'in önünde kendini yakacağı iddia edildi.

Toraman'ın hâlâ haber yok

Huseyin Toraman'ın hâlâ haber olmadığı iddia edildi.

Mediha hemşireye cinsel işkence

Adana'da bulunan 77. Fırka'daki teröristlere gözaltına alındı. Mediha hemşireye cinsel işkence yapıldığı iddia edildi.

Gözaltında ölüm iddiası

Huseyin Toraman'ın gözaltında öldüğü iddia edildi.

Yeni kayıp: Erhan Meydan

Erhan Meydan'ın kayıp olduğu iddia edildi.

Mediha hemşireye cinsel işkence

Adana'da bulunan 77. Fırka'daki teröristlere gözaltına alındı. Mediha hemşireye cinsel işkence yapıldığı iddia edildi.

Bir kişi daha intihar için emniyeti seçti

Bir kişi daha intihar için emniyeti seçtiği iddia edildi.

Gözaltında ölüm iddiası

Huseyin Toraman'ın gözaltında öldüğü iddia edildi.

Gözaltına alındı, hastanede öldü

Huseyin Toraman'ın gözaltına alındığı ve hastanede öldüğü iddia edildi.

Mediha hemşireye cinsel işkence

Adana'da bulunan 77. Fırka'daki teröristlere gözaltına alındı. Mediha hemşireye cinsel işkence yapıldığı iddia edildi.

Bir kişi daha intihar için emniyeti seçti

Bir kişi daha intihar için emniyeti seçtiği iddia edildi.

Gözaltında ölüm iddiası

Huseyin Toraman'ın gözaltında öldüğü iddia edildi.

Yaralı ele geçen terörist öldü

Yaralı ele geçen teröristin öldüğü iddia edildi.

Mediha hemşireye cinsel işkence

Adana'da bulunan 77. Fırka'daki teröristlere gözaltına alındı. Mediha hemşireye cinsel işkence yapıldığı iddia edildi.

Bir kişi daha intihar için emniyeti seçti

Bir kişi daha intihar için emniyeti seçtiği iddia edildi.

Gözaltında ölüm iddiası

Huseyin Toraman'ın gözaltında öldüğü iddia edildi.

Polis tarafından vurulan Huseyin Toraman'ın alleai TBMM'ye başvurdu

Mediha hemşireye cinsel işkence

Adana'da bulunan 77. Fırka'daki teröristlere gözaltına alındı. Mediha hemşireye cinsel işkence yapıldığı iddia edildi.

Bir kişi daha intihar için emniyeti seçti

Bir kişi daha intihar için emniyeti seçtiği iddia edildi.

Gözaltında ölüm iddiası

Huseyin Toraman'ın gözaltında öldüğü iddia edildi.

"Ölümü vasıf mu, öldü mü?"

BURJUVA VAATLER BİR ALDATMACADIR...

SORUNLARI ANCAK BİR DEVRİM ÇÖZEBİLİR

Seçim kararından sonra toplumu bir beklentiye sokarak rahat bir nefes alan tekelci burjuvazi, seçimlerden sonra, toplumun beklentisini sürdürmek için elinden geleni yapmaya devam ediyor. Elindeki propaganda ve beyin yıkama araçlarıyla toplumsal uzlaşma havası yaratarak emekçi yığınların aklını çelmeye, yanıltmaya ve egemen sınıfın bu sahtekarları hakkında yanlışlamalar yaratmaya çalışıyor. Öyle ki, önlerine atılacak birkaç kırıntı uğruna ve "toplumun çıkarları" adına yapılacak yüksek zamlara, sınıf farklılığının derinleştirilmesine, yaşam düzeyinin daha da düşürülmesine emekçi yığınlardan sessiz kalmalarını istiyorlar.

Ne adına?

Topluma getirecekleri demokrasi(!) adına. İnsan haklarını uygulacaklarına dair vaatleri adına, 12 Eylül Anayasasını değiştirme vadeleri adına. Polis ve devlet baskısını kaldırma adına. Ve bunun gibi daha onlarca yalan ve demagogik vaad uğruna...

Saf ve aldatılmaya hazır emekçi yığınlar, eğer biz komünistler ve devrimci güçler onları, uyar-mazsak, bir süre için tüm bunlara kanabilirler. Bir süre için daha burjuvazi onların akıllarını çelebilir, bir beklentiye sokabilir.

Aldatılmaya hazır olan sadece emekçi yığınlar mı? İliç değil... Emekçi yığınlardan önce ve onlardan çok, sınıf uzlaşmacı reformist akımlar bu tatlı vaadlere inanma-

ya, tekelci sermayenin sözünde duracağına kanmaya hazırlar.

Nasil olmasın ki? Yıllardır burjuva demokrasisi hayalini kurup duruyorlardı. Faşizmin çözülebileceğinin teorisini yapıyorlardı. Bu devletin daha demokratik olabileceğine dair inançlarını bir an için bile olsa yitirmemişlerdi. Ve işte şimdi Demirel, o Demirel ki, Deniz'leri idam sehmasına göndermişti, o Demirel ki, "bana ülkücüler adam öldürüyor dedirtemezsiniz" diyen başbakanı, işte bu Demirel, yansıra, Türk ordusuna Kürdistan'daki katliamlarda başarılar dileyen İnönü hayallerindeki ortamı, demokrasiyi vaadediyor-du onlara...

Legalizm hayalleri bu çevrelerde daha da yaygınlaşacak. Belirtmelerini şimdiden görüyoruz. Birilerinin ortaya attığı, ne idüğü belirsiz "açık parti"yi, - reformist yitileri ortaya çıkar diye "legal parti" diymiyorlardaha açık ve geniş tartışmaya başladılar. Reformist karnatta bu olup bitenin gerçek adına, Hikmet Kıvılcımlı'nın bir sözüne benzetme yaparak verebiliriz: "Legalizm hortlaması, açık parti zortlaması."

Ne bir eksik, ne bir fazla. Olan tam da budur. "Açık parti tartışması" adı altında legalizm diü mezarından hortlatılıyor. Demirel'in tatlı vaatleri umutlarını artırıyor. Ama umut kaf dağının ardında; uzlaşma umutları bu gerçeği görmelerini engelliyor.

Tekeleisermayenin, yuşuyunla-

ra cezaevine, ölülere de mezara girme özgürlüğü vaatlediği ortamı tahlil edebilmek için diyalektik materyalizmden başka silahımız yok. "Toplumsal uzlaşma" dalgasının içinde kaybolup boğulmamak, dalgalanın üstünde kalarak yaşamakta olduğumuz tarihi görebilmemiz için bu silah, şimdi her zamankinden daha gerekli.

Ortaya çıkmış ve çıkacak olan bütün siyasal biçimlerin sınıf savaşımının maddi ekonomik koşulları tarafından belirlendiğini unutanlar, kaçınılmaz biçimde, burjuva siyaset tacirlerinin ve demagoglarının etkisi altına gireceklerdir. Bu yüzyselliği aşmak ve olayları derinlemesine görebilmek için tarihin ve olayların bu materyalist yorumundan yola çıkmak zorunludur.

Bugün, kendisini topluma bir demokrasi kahramanı olarak yutturmaya çalışan Demirel'in geçmişi herkes tarafından biliniyor. Bu demagogun geçmişi devrimci kan ile boyanmıştır. Ama bu bir yana, olayları ve tarihi, kişilere ve partilere bağlama hastalığından kurtulmak; kişileri ve partileri tarih karşısındaki gerçek yerlerine oturtturak onların diyalektik materyalist yorumunu yapabilmek için şu soruyu sormak gerekiyor: Türkiye ve K. Kürdistan'da sınıf savaşımını belirleyen maddi ekonomik koşullar kaba bir adamın ve gerici partilerin "demokrasi kahramanı" rolünü oynamalarını sağlayacak durumda mı?

Kesinlikle hayır!

Tersine, bu doğrultuda yapılacak her demogojiyi, söylenecek her yalana, yaratılacak her sahtekarca atmosferi çarçabuk dağıtacak durumdadır. Türk tekelci burjuvazisi bu doğrultuda en ufak bir gerçek ilerleme ne tarihsel, ne de siyasal koşuluna sahiptir.

TÜRKİYE'DE BURJUVA DEMOKRASİSİ OLANAKLI MI?

Seçimlerden sonra, tekelci sermayenin yarattığı hava, gerçekleri olduğu gibi değil de istediği gibi görmeyi bir politika düzeyine getiren reformistleri ve siyasal bilinci zayıf emekçi yığınları bir beklentiye sokmuştur. Beklenti, Türkiye ve K.Kürdistan'da burjuva demokrasisinin getirilmesine ilişkindir.

Yaşamlarında bir düzeltmenin olacağı ümidini yitirmemek duygusuyla aldanmaya-sıldatılmaya hazır emekçi yığınlar bir yana; reformist denen şu "düşünce bakkalları" burjuva liberallerden çok daha güçlü bir istekle burjuva demokrasisini bekliyorlar. Ama beklentileri boşa çıkınca, bu umut tacirleri, arkalarında derin bir tahribat bırakarak yıkılıp, gidiccekler.

Bilindiği gibi, Osmanlı Devleti'nin yıkıntıları üzerinde yükselen T.C. Devleti, Osmanlı geçmişi'nin bir sonucu olarak oldukça zayıf bir sermaye birikimiyle gecikmiş biçimde kapitalistleşme yoluna girmişti. Bu gecikmişlik, Türkiye'nin kapitalistleşme sürecini, emperyalist aşımaya varmış batı kapitalizminin dünya pazarlarını tamamen paylaştığı zamana denk

getirdi. Bu yüzden, kendi ulusal pazarına sahip çıkma kavgasından henüz ayrılmış Türk burjuvazisini, Avrupa'nın yüzyıllık sürelerle aldığı mesafeyi onar yıllık sürelerle almaya zorladı.

Bu, Türkiye kapitalizminin gerçek anlamda bir serbest rekabet dönemi yaşamaksızın, doğrudan devlet eliyle ve siyasal zorun koruyuculuğu altında, yoğun bir sömürüyle geliştirilmesi demektir. Böylece, Türkiye'de kapitalizm, T.C.'nin kuruluş yıllarından başlayarak, serbest rekabeti yaşamaksızın, devletin desteği ve koruyuculuğu altında geliştirilmiştir.

Türkiye kapitalizmi serbest rekabetçi dönemi yaşamadan geldiği 50'li yıllarda, emperyalist sermayeyle girdiği yoğun ilişkiler sonucu yavaş yavaş tekelci bir yapıya kavuşmaya başlamıştır.

Burjuva demokrasisi serbest rekabete karşılık gelir; yani burjuva demokrasisinin maddi temeli serbest rekabettir. Burjuva parlamentosunun yasama görevini, kendi işlevini kelimenin gerçek anlamında yerine getirmesinin maddi ekonomik koşulları da işte bu serbest rekabettir. Canlı siyasal tartışmaların, gerçek politik kapışmaların ve parlamentonun tüm halkın parlamentosu olduğu yansımalarının maddi koşulları buydu. Serbest rekabet ya da burjuvazinin yükseliş döneminde ortaya çıkan bu yansıma kapitalizmin tekelci aşamasının ilk dönemlerinde de tüm şiddetiyle sürüyordu. Tam da bu nedenle belirli koşullar altında parlamentonun iğyüzünü ortaya sermek için, teşhir için, içine girip çalışmak gerekebiliyordu. Serbest rekabet aynı zamanda liberalizm demektir. Gerçek an-

lamda ekonomik liberalizm, bunun sonucu olarak siyasal yapıda egemen sınıfın, yani tüm burjuvazinin demokrasisi işte bu maddi koşullar içinde sözkonusuydu.

Serbest rekabet burjuva demokrasisine karşılık gelirken, tekelcilik siyasal gericiliğe karşılık gelir. Tekelcilik, liberalizmi ortadan kaldırır; çünkü o her alanda egemenlik peşinde koşar. Serbest rekabetle birlikte burjuva demokrasisini de ortadan kaldırmaya çalışır. Çünkü tekel, ekonomide olduğu gibi, siyasette de rekabete tahammülsüzdür. (Bu, tekelcilik döneminde her türlü rekabetin ortadan kalktığı anlamına gelmiyor.) Serbest rekabeti ortadan kaldıran tekelci kapitalizm bu kez tekeller arası rekabeti doğurur ki, bu, rekabetin daha dar alanda ve daha keskin sürmesi, bir üst düzeyde yürütülmesi demektir.

Tekelci kapitalizm her alanda egemenlik peşinde koşarken, her alanda gericiliği de doğurur. Bu nedenle, tekelci kapitalizm döneminde burjuva demokrasisinin tarihsel olarak bittiğini, bizzat tekeller tarafından tarihin çöplüğüne atıldığını söylemek gerekiyor. Her alanda gericiliğe karşılık gelen tekelci kapitalizm, bu karakterinden ötürü dizginlenmemiş bir gericilik olan faşizmin maddi temelidir aynı zamanda.

Geçmişten gelip de çeşitli nedenlerin sonucu olarak, tekelci kapitalizm tarafından henüz ortadan kaldırılamamış olan burjuva demokrasisi ise, kendi içinden faşizmi doğurur, ona yataklık eder. Alman faşizmi bunun tipik örneği oldu. Avrupa'nın diğer ülkeleri, 1930-1940 yılları arasında değişik biçimlerde Komünist Batı Batı-

nal'in bu tezini doğruladı. Bugünün Avrupa'sında gelişmeye başlayan faşist hareket bu tezi bir kez daha kanıtıyor.

Kaba çizgileriyle ortaya koyduğumuz burjuva demokrasininin bu temel özelliklerinden dolayı Türkiye burjuvazisi doğuşundan başlayarak, burjuva anlamında bile olsa, demokrat olamamıştır. Türkiye kapitalizminin tekeleli düzeye gelmesiyle birlikte bu olanak, yani burjuva demokrasisini yerleştirmeye olanağı hem tarihsel hem de siyasal olarak ortadan kalkmıştır. Buna bağlı olarak, parlamento da burjuva demokrasininin parlamentosu işlevini hiçbir zaman yerine getiremediği gibi bundan sonra da artık hiç getiremeyecektir.

Türkiye kapitalizminin doğuşu ve tarihsel gelişim çizgileri T.C. Devleti'nin temel özelliklerini belirlemiştir. Bunun sonucu olarak T.C. Devleti doğuşuyla birlikte gerici bir yapıda şekillenmiş, baskı ve katliamlar onun vazgeçilmez uygulamaları olmuştur. Sırf bu özellik bile, Türkiye'yi Yunanistan, İspanya vb. ile karşılaştıran "düşünce bakkalı" reformist akımların Marksist-Leninist yaklaşımlardan ne kadar uzak olduğunu gösteriyor. Demokrasinin beşiği sayılan Yunanistan ile, Demokratik Cumhuriyeti ancak bir iç savaş sonucu yıkılan İspanya ile; sömürgeciligi ilk gerçekleştiren ülke olacak kadar köklü ve sağlam kapitalist temellere sahip Portekiz'i, ilk işi komünistleri ve Kürtleri katletmek olan T.C Devleti'yle karşılaştırmak, "umut taciri" reformistlerin elmaları armutları nasıl karıştırdıklarını göstermesi bakımından dikkate değer...

Doğuşundan itibaren gerici bir

karaktere bürünen devlet, tekeleli kapitalizmin egemenliğiyle birlikte bu karakterini pekiştirmiştir. Türkiye kapitalizmi, tekeleli aşamaya varduktan kısa bir süre sonra, tekeleli sermaye devlete ve toplumsal yaşamın diğer alanlarına egemen olabilmek için 12 Mart faşizmini tezgahladı. Kısa bir süre içinde, zaten gerici yapıya sahip olan devleti faşistleştirdi. 12 Mart, onu izleyen Milliyetçi Cephe hükümetleri ve sonrası devletin tüm temel kurumlarına, en

başta ordu ve polisin hızla faşistleştirildiği dönemler oldu. 12 Eylül faşizmi, işte bu faşist devlet ve onun temel kolu olan ordu tarafından düzenlendi. 12 Eylül'ün faşist generalleri devletin faşist yapısını sağlamlaştırma, Süregelen kadrolaşma, kadrolaşmaya paralel faşist olmayanların devletin tüm kademelerinden tasfiyesi neredeyse rafine bir faşist devleti ortaya çıkardı.

T.C. Devleti'nin ka-

rakteri böyle olunca, Türkiye'de burjuva demokrasininin uygulanabileceğini, öne sürmenin bir-iki yolu kalıyor. İki bu faşist devlet temeli üzerinde burjuva demokrasininin uygulanabileceğini önermektedir. Ama bunu önermek için Komünist Enternasyonal'in ve bugüne değin görülen örneklerin ortaya çıkardığı derslerin tümünün reddi gerekiyor. Çünkü, bir devlet biçimi olarak burjuva demokrasisi ancak burjuva demokratik bir devletle uygulanabilir. Faşizm ise

ancak faşist bir devlet araçlığıyla...Bu nedenledir ki, Komünist Enternasyonal'in açıklığı kavuşturduğu gibi, faşizm basit bir hükümet değişikliği değil, bir devlet biçiminin yerini yeni bir devlet biçiminin alması demektir. Dolayısıyla, devletin faşist yapısı ortada dururken bu devletin zemini üzerinde burjuva demokrasisinin uygulanabileceğini söylemek bir sahtekarlık olacaktır.

Geriye ne kalıyor?

Geriye, egemen sınıf olarak tekelci sermayenin kendi eliyle devletin faşist yapısını değiştirip demokratik bir yapıya kavuşturabileceği iddiası kalır. Bu iddiayı söyleyeceği de böyle, değişik kılıflar altında ileri sürülenler var. Ama, bunu ileri sürebilmek için tekelciliğin "her çizgide gericilik" olduğu biçimindeki Lenin'in tezini bir kenara atmak gerekiyor. (Sırası gelmişken değinmekte yarar var: Özellikle son dönemlerde bazı aklı-evvelerin anti-komünist dalgaya ve "moda"ya kapılarak Lenin'i eleştirmeye kalkıştıklarına biliyoruz. Bunları hesaba katılacak değerde görmediğimiz için sözümüz onlara yönelik değil.) Her çizgide gericiliği yitirdiğiren tekelci sermaye bağımsız bir gericilik olan faşizmi devlet yapısından söküp atabilir mi? Buna "evet" yanıtı verebilmek için işçi sınıfı ve emekçi yığınların bilincini bilerek bulandırmaya çalışan bir çarlatan olmak gerekiyor.

Bunun yanı sıra, Türkiye tekelci sermayesi, emperyalizme ekonomik, mali, diplomatik ve askeri yönlerden bağımlıdır. Bu bağımlılık, Türkiye'nin dış ve önemli ölçüde iç politikalarının oluşumunda emperyalist tekelleri doğrudan söz sahibi yapıyor. Türkiye'nin ön-

celikle dış, sonra da iç politikalarının saptanmasında emperyalizmin, özel olarak ABD emperyalizminin rolü geniş yığınlar tarafından bilindiği için üzerinde durmaya gerek yok. Ama burada söyleyecek birşey var: Her yerde egemenlik peşinde koşan emperyalizme rağmen, hangi güç burjuva demokrasisini getirebilir? Ya da, emperyalizm hangi ülkeye demokrasiyi getirmiştir bugüne kadar? Demokrasiyi getirmek bir yana, emperyalist sermayenin sürekli kendi egemenliği için çırpınıp durduğu zaten biliniyor.

Kaldı ki, T.C. Devletine doğuşuyla birlikte gerici bir karakter kazandıran faktörlerin birisi de ulusal sorun olmuştur. Burjuvazi, yükseliş ve feodalizmi yıkış dönemlerinde, ulusal sorunda burjuva demokratik bir çizgi izleyerek, birçok ulusa kendi devletini kurma olanağını tanımıştı. Ulusal baskı, yükseliş döneminde burjuvazinin henüz reddettiği bir olguydu. Bu durum, kapitalizmin tekelci aşamaya varmasıyla son buldu. Tekelci aşamayla birlikte kapitalizm, zayıf ve ezilen uluslara özgürlük değil, baskı ve sömürü, boyun durak altına alma politikalarını götürdü. Emperyalizm, özgürlük değil, egemenlik peşindeydi ve çeşitli yollarla bağımlılık çemberi içine aldığı ulusların özgürlüğünü ortadan kaldırıyordu. T.C. Devleti de işte bu dönemde, yani dünya çapında burjuvazinin özgürlük yerine egemenlik peşinde koştuğu bir dönemde kuruldu ve ilk işi Kürt halkına kendi özgürlüğünü vermek değil, özgürlük mücadelesini bastırma oldu.

Bugün de, ulusal sorun, tekelci sermayenin politik belirlemelerin-

de en önemli faktör olarak hesaba katılıyor. Son yıllarda, özellikle son iki yılda, K. Kürdistan'da ulusal sorunun aldığı boyutlar tekelci sermayenin manevra alanını daraltmaktadır. K. Kürdistan'ın ilhakının sürmesi devletin temel faşist kurumlarının devreye sokulmasıyla mümkün olabilmektedir. Ötümüzdeki dönemde Türk burjuvazisi K. Kürdistan'da ezen ulus konumunu yine bu faşist kurumlara dayanarak sürdürebilecektir. Bu gerçek, hükümeti kimin kurduğuna bakmaksızın gerçekleştirecektir. İşte bu koşullara sahip bir devlet üzerinde burjuva demokrasinin kurulamayacağını görmek için çok şey bilmeye gerek yok.

SORUNLAR, ÇELİŞKİLERİ DERİNLEŞTİRİYOR

Buraya kadar söylediklerimizle Türkiye'de burjuva demokrasinin maddi temellerinin olmadığını göstermiş olduk. Burjuva demokrasisi bir yana, Türk tekelci kapitalizminin koşulları orta vadede bir yumuşamayı bile olanaklı kılmıyor. Bugün için, Demirel ve İnönü'nün daha doğrusu, tekelci sermayenin yaratmaya çalıştığı toplumsal uzlaşma havası sınıf çelişkilerinin derinliği karşısında lüzumlu biçimde dağılacaktır. Maddi temelden yoksun biçimde, reklam ve beyin yıkama araçlarıyla yaratılan iyimserlik havası çok geçmeden dağılacak, işçi sınıfı ve emekçi yığınların günlük pratigine kendi maddi koşulları yön verecektir.

Demirel ve İnönü, Türkiye kapitalizminin yapısal bozukluğundan kaynaklanan birçok temel so-

runun üst üste bindiği bir zemin üzerinde iktidar sürdürecektir. Bu zemin herşeyden önce 60 milyar dolarlık bir borç içeriyor.

Türkiye, tarihin en borçlu dönemini yaşıyor. Dış borçlar 40 milyar doları aşmış durumdadır. Bu miktar, Türkiye ihracatının yarısına yakınının borç faizi olarak emperyalist ülkelere ödenmesi demektir. Dış borçların katlanarak artması tekelci sermayeyi dış borç sermayesine aldığı gibi, emperyalist ülkelere olan bağımlılığı da artırıyor, Türk tekelci sermayesinin birçok politikasını artık uluslararası tekeller ve onların bir komitesi, ya da tahsildarı durumundaki IMF belirliyor. Mali bağımlılık arttıkça diplomatik bağımlılık da artıyor. Bunun sonucu olarak Türkiye, dış politikasının hiçbir alanında emperyalist devletlerden bağımsız veya habersiz davranıp tavır belirleyemiyor. Irak-ABD savaşı sırasında Türkiye'nin tutumu, onun ABD emperyalizmine ne kadar bağımlı olduğunu göstergesi olmuştur. Türkiye, ABD emperyalizminin yanısıra, Batı Avrupa emperyalizmine de mali, diplomatik ve askeri yönlerden, aynı derecede bağımlıdır. Bu emperyalist ülkeler, bağımlı, yarı-bağımlı ülkelerdeki politikalarını, kendi kârlarına garanti altına almayı başa koyarak belirliyorlar. 12 Eylül faşizminin tezgahlanmasında ABD emperyalizminin rolü hatırlanırsa söylediklerimizin haklılığı daha iyi anlaşılır.

Dolayısıyla, Demirel-İnönü iktidarı, niyetleri ne olursa olsun, eninde sonunda emperyalist sermayenin çizdiği çerçevede politika yapabilecektir. Buna, miktarı yirmi milyar doları bulan iç borçla-

rın etkisini eklemek gerekiyor. Tekelci iktidar, iç borçlanmanın yükünü çeşitli yollarla işçi ve emekçi yığınlarına üstüne yığarak karşılamaya çalışacaktır. Bunun anlamı; enflasyonist politikalarla gerçek ücretlerindüşürülmesi, yeni vergilerin alınması, çalışan yığınlar üzerindeki sömürünün artırılmasıdır. Kısacası, sadece borçların ödenmesi sorunu değil sınıf farklılığının arttırarak, çelişkileri derinleştirecek önemli bir etkidir.

Bir yandan bu faktörler, öte yandan sanayinin yapısının modernleştirilmesi, devlet işletmelerinin daha karlı işletilmesi amacı, özelleştirme gibi pek çok sorun işten çıkarma politikalarını sürekli kılacaktır. Diğer bir ifadeyle, geçtiğimiz aylarda fabrika ve işyeri işgallerine yol açan tensikatlar önümüzdeki dönemde tüm hızıyla yaşama geçirilecektir. Belediyelerde başlayan işten atma kararları bu politikanın ilk işaretlerini vermeye başlamıştır. Sadece belediyelerde 70 bine yakın işçinin işten çıkarılacak olması önümüzdeki dönemde tensikatları ve tensikatlara karşı direnişin varacağı boyutları gösteriyor. Özelleştirme politikalarına devam edileceğini ve DYP ile SHP'nin bunu seçimlerden önce açıkça ifade etmiş olmaları; KİT'leri zarar eden kurumlar olmaktan çıkarmayı amaçlamaları Demirel-İnönü iktidarının önümüzdeki dönemde nasıl bir politika izleyeceğini ortaya koyuyor.

Türkiye tekelci kapitalizminin bir bunalımda olduğu biliniyor. Bunalım, herşeyden önce, yeni atılım olanaklarının, genişleme sınırlarının tükenmiş olmasından kaynaklanıyor. Bir yandan yeni pazar alanları yaratmak için iç pazarın

genişlemesine duyulan gereksinim, öte yandan yüksek kar oranı için nüfusun ezici kesiminin alın gücünü düşürme zorunluluğu tekelci sermayenin çözümsüz çelişkisi olarak durmaktadır. Sermaye birikiminin yetersizliği, ekonominin dekularının sağlam olmayışı, yapısal bir değişikliği sağlayarak dışa açılmayı engellemektedir. İç kaynakların emperyalist tekeller tarafından sömürülüp dışa aktarılması çözümsüzlüğü arttırmaktadır. Ekonomiye gerekli sermaye elde olmadığı gibi dışardan da gelmiyor. Bu durum, tekelci sermayeye tek çözüm yolu bırakıyor: İşçi ve emekçi yığınlar üzerindeki sömürüyü arttırmak... Bunun içindir ki, Demirel, daha hükümeti kurmadan "acı reçete"lerden söz etmeye başladı. "Acı reçete"nin zam, sömürü ve baskı olduğunu söylemeye gerek yok.

Görüldüğü gibi, sistemin tüm temel sorunları hiçbir burjuva iktidar tarafından çözülemeyecek derinliktedir. Sorunların çözümü doğrultusunda tekelci iktidarın atacağı her adım onun gerçek yüzünü ortaya koyacak ve emekçi yığınların direnişleriyle karşılaşacaktır. Demirel-İnönü iktidarı işte bu direnişi faşist devletin temel kurumlarına dayanarak bastırmaya çalışacaktır. Kısacası, sınıf mücadelesinin şiddeti, tatlı vaatlerin nasıl birer yalan olduğunu; takınılan "demokrat" maskenin ardında nasıl gerici bir çehrenin saklı olduğunu gösterecektir.

Burjuva iktidarların çözemeyeceği derinlikteki sorunlar, kendilerini çözecek bir devrimi beklemektedir. Türkiye, sorunların çözümünü sağlayacak bir devrimi bekliyor. Bunu hiçbir burjuva güç engelleyemeyecektir.

KAPİTALİZMİN BUNALIMINA ÇÖZÜM YOLU: FAŞİZM

Ülkemizdeki sosyalist-devrimci kitleler arasında en çok tartışılan konulardan birisi de faşizmdir. Dünyada ve özellikle ülkemizde faşizme karşı mücadele günümüzde de çok önemli ve mücadele perspektifinin yönlendirilmesi gereken bir nokta olduğundan, bu konudaki yaklaşımlar önemlidir. Çünkü bu yaklaşımlar da mücadelelerin özü ve şeklide yalmaktadır. Faşizmi tanımlarken, gözden en çok kaçınılan, faşizmin sınıfsal özüdür. Faşizmi, sınıfsal özünden ayrı değerlendirilmiş ve sadece uygulamalara göre karar verdiğimiz zaman çoğunlukla çarpık yaklaşımlar ortaya çıkar. Bu durumlarda ya, her baskıcı uygulamayı faşizm olarak niteler, ya da baskının biraz hafiflediği durumlarda faşizmin olmadığı veya "başkalaşım geçirdiği, siyasi gericiliğe dönüştüğü" ortaya atılabilir. Yine sınıfsal özünü gözden uzak tutarak incelediğimizde faşizm doğru tanımlansa dahi, bu kez faşizme karşı mücadele ve ittifaklar konusunda yanlış sonuçlara varılıyor.

Bu durumda, faşizm konusunda üstüne basılması gereken nokta sınıfsal özüdür. Yazımızda faşizmin sınıfsal özünü inceleyerek günümüzde faşizmin durumu ve buna karşı mücadele şekli üzerinde durmaya çalışacağız. Ayrıca faşizmin kitle psikolojisi ve çeşitli etkileri üzerinde de görüşümüzü belirtmeye çalışacağız.

FAŞİZMİN SINIFSAK NİTELİĞİ

Faşizmin sınıfsal özü tekelci kapitalizmdir. Komünterin faşizm

tanımı şöyledir: "Faşizm, tekelci kapitalizmin en gerici, en emperyalist kesiminin açık terörcü diktatörlüğüdür."(1) Tekelci kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizm, faşizme başvurmaya gerek duymuştur. Bu sebepten ötürü, faşizm ile tekelci kapitalizm arasındaki bağlantı da en önemli nokta olarak ele alınmalı ve vurgulanmalıdır. Faşizmi daha açık inceleyebilmemiz için tekelci kapitalizmin üst aşaması olan emperyalizmi de açıkça tanımlamak gereklidir.

EMPERYALİZM: "Tekellerin ve mali sermayenin egemenliğinin kurulduğu, uluslararası tröstler arasında dünyanın paylaşılmasının başlamış olduğu ve dünyadaki bütün toprakların en büyük kapitalist ülkeler arasındaki bölüşülmesinin tamamlanmış bulunduğu bir gelişme aşamasına ulaşmış kapitalizmdir."(2)

Emperyalizm insanlık düşmanı niteliğini, tekelci devlet kapitalizminin belirli bir egemenlik biçimi olan faşizmde açıkça ortaya koymuştur. Komünterinde açıkça belirtmiştir ki; Emperyalizmin içeriğinde varolan "her çizgide gericilik" eğilimi, faşist diktatörlüklerin kuruluşunda en çarpıcı ifadesini bulmuştur. Emperyalizm aşamasına ulaşmış olan, tekelci kapitalizm, faşizme neden gereksinim duymuştur? Feodalizmi yıkan burjuvazi yerine kapitalizmi kurmuştur. Feodalizmi tasviye ederek önünü açan, kapitalist üretim ilişkilerini geliştiren burjuvazi bu dönemde, hem devrimci bir ruha sa-

hip hem de gelişmeyi çağıdağı temsil ediyordu. Kapitalizmin, sanayinin ve teknoloji devriminin gelişmesi, beraberinde modern işçi sınıfını da (proleterya) oluşturdu. Diyalektik olarak zıttını yaratan burjuvazi devamını ve gelişmesini sürdürmek için işçi sınıfını azgınca sömürmek zorundaydı. Bu koşullar fedolizmi yıkarken çağdaş, devrimci bir sınıf olan burjuvaziyi gerici, sömürücü ve çağ dışı bir sınıf durumuna getirdi.

Kapitalist sistem altında işçi sınıfı örgütleniyor, sendikacı mücadelelerini sürdürüyordu. Komünist partileri birçok emperyalist ülkede etkin mücadele sürdürüyordu. (Almanya, Fransa vb.) Fakat kapitalizm bunalım dönemine girdiğinde, tekelci burjuvazi ükeyi ve emekçi sınıfları eskisi gibi yönetemiyordu. Kitleler durumlarından hoşnutsuzluk duyuyorlardı. Ekonomileri büyük bir bunalım yaşıyordu. Almanya'da bir mektup bir milyon marka postalanıyor, memurlara günde üç maaş veriliyor, memurlar maaş almaya sepetle gidiyorlardı. Ülkelerini istediği gibi yönetemeyen tekeller, emperyalist emellerine uygun olarak, emekçi sınıfları daha çok sömürmek ve dünyayı yeniden paylaşmak gereksinimi duyuyor, bunu da ancak savaşlar yoluyla çözebileceğini biliyordu. Tekelci kapitalizm işte bu koşullarda; savaş kışkırtıcı, ırkçı ve diktatörcü bir yönelim geldine ihtiyaç duyuyordu. Sonunda bu ihtiyacı yerine getirecek faşizmi yaratarak ilk defa 1922 yılının sonba-

harında İtalya'da iktidara gelirmeyi başardı. Daha sonra Almanya'da aynı yöntemi uyguladı. Böylece dünya faşizm ile tanışmış oldu.

Faşizmin iktidara gelişini Dimitrov Komünist Enternasyonal'in VII. kongresine sunduğu raporun başında şöyle açıklıyordu. "Tekelci sermayenin en gerici en emperyalist kesimleri bunalımın bütün yükünü emekçilerin omuzlarına yüklemek ve dünyanın yeniden paylaşımıyla pazarlar sorununu savaş yoluyla çözmek amacına sahip olduklarını ve bu yüzden faşizme gereksinim duyduklarını "belirtmişti" aynı zamanda amaçlarının, işçilerin ve köylülerin devrimci hareketini dağıtarak ve dünya proletaryasının kalesi Sovyetler Birliği'ne askeri baskın yaparak devrimci güçlerin gelişiminin önüne geçmek istiyorlardı."

Faşizm iktidara geldiğinde ilk önce işçi sınıfına ve devrimci hareketlere saldırdı. Fakat bununla yetinmeyerek, sosyal demokratlara, yahudilere ve küçük burjuvaziye karşı da saldırıya geçerek burjuva demokrasisinin tüm kurumlarını

ortadan kaldırarak onlara da yaşama hakkı tanımadı. Faşizme karşı mücadele etmemiş ve sürekli uzlaşma yolunu seçmiş olan sosyal demokrat partileri ve sendikaları da kapattı. Tekelci kapitalizmin kendi sınıfı dışındaki tüm işçi, emekçi ve küçük burjuvaziye karşı saldırıya geçmesi, faşizmi; kitle tabanına bakarak "küçük burjuva diktatörlüğü vb." olarak değerlendiren görüşleri de kesin olarak tarihin çöplüğüne attı. Bu durumdan önce sosyal demokrat ve troçkist görüşler, faşizmi "sınıflar üstü devlet gücü, küçük burjuva diktatörlüğü" olarak ya da hem proletaryayı hem de küçük burjuvaziyi "sadık tebalan" gibi gören "lumpen proletaryanın diktatörlüğü" olarak değerlendirilmekteydi. (3)

Komünist Enternasyonal'in 1922'de toplanan IV. kongresi faşizmin özünün sözde küçük burjuva olduğunu ileri süren görüşleri reddediyor ve faşizmi burjuvazinin yalnızca işçi sınıfına yönelmiş bir hareketi değil, aynı zamanda "burjuva demokrasisinin temel kurallarına yönelmiş iktidar aracı olarak" vurguluyordu. (4)

Faşizm birden bire gökten zembille inmemiştir. Kökeni tekelci kapitalizmi yaratan aynı ve palazlandıran burjuva demokrasisinin içinden çıkmaktadır. "Tekelci sermaye faşizmle kendine kapitalizmin bunalımından çıkış yolu aramıştır" kapitalizmin bunalımı ne denli açırsa, faşizmin niteliği de, mali sermayenin açık diktatörlüğü de o ölçüde açık ve serttir.

FAŞİZMİN KİTLE PSİKOLOJİSİ VE TOPLUM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Faşist ideoloji hiç bir bilimsel mantığa sığmayan, kayıtsız şartsız itaate dayanan bir ideolojidir. Kitlelerin kayıtsız şartsız itaati de ancak zorbalıkla sağlanabilir. Faşizmin, bilim, eğitim, mantık ve kültür olanaklarıyla kendini kitlelere kabul ettirme olanakları yoktur. Bu sebepten ötürü, faşizm bütün bu değerlere saldırmış ve ortadan kaldırmaya çalışmıştır. Faşistler bu uygulamalarını yürütülebilmek için kitlelere güçlü görünmek zorundadır. (Bunun için 12 Eylül faşizmi, 82 anayasasını her türlü baskıyı kullanarak oylatmış ve %92 gibi çok yüksek bir oranda kitle desteğine sahip olduğunu kanıtlamak istemiştir.) Kitleler faşizmin güçsüz olduğunu ve kitle desteğinin bulunmadığını anladığı anda faşizme itaat etmez ve kıpırdanmalar başlar? Özellikle örgütsüz ve güçlü bir önderlikten yoksun olan kitleler, doğru bulsalar da bulmasalar da güçlü olanı desteklerler. Bunun en somut örneğini yine 12 Eylül faşizmiyle ülkemizde yaşadık.

12 Eylül'den önce devrimcilerin önemli bir gücü vardı. Devrimciler, mahallelerde nöbet tutarak halkı her türlü saldırıya karşı koruyorlardı. Halk kendisi nöbet tutmamakta, fakat kendilerini koruyan devrimcilere her türlü desteği vermekteydi. (Halkın aktif mücadeleye çekilmemesi, devrimcilerin koruyucu rol üstlenmesi de bir hatadır.) 12 Eylül faşizmi iktidara geldiğinde, devrimcilerin nöbet tuttuğu yerlere kendi kolluk kuvvetlerini yerleştirdi ve halka "bundan sonra sizi biz koruyacağız" dedi. Burada halk için önemli olan korunmaktı, kendisini kimin koruduğu o kadar önemli değildi. Devrimciler güçlüyken devrimcilere, faşizm güçlüyken de faşizme desteğini veriyordu. Gerçi faşizmin desteği zorbalıkla sağlanan bir destekti, ama zaten faşizmin işlevi bu değil miydi? Ülkemizde yaşadığımız bu somut durum güç faktörünün, güçlü olmanın kitle psikolojisi üzerindeki etkisinin en açık kanıtıdır.

Faşizm toplum üzerindeki en açık etkisini eğitim ve kültür alanında gösterir. Bilimsel eğitimi ortadan kaldırır, dogmacı, düşünmeyen ve itaat eden insan tipini hedefler. Bunun için de eğitimde din öğesine ve ırkçılığa büyük önem verir. İnsanların düşünmesine yol açan tüm kitapları yakarak yok eder. Faşizm hangi ülkede iktidara gelirse gelsin ilk uygulamalarından birisi kitap yakmaktır. Tiyatrolara, sinemalara, televizyona, kısaca her türlü iletişim araçlarına el atarak kendi ideolojisi doğrultusunda kullanır. Kullanmadıklarını yok eder. Bilim adamlarına karşı açık bir saldırı başlatır. Alman faşizmi sırasında bir çok Alman bilim adamı ülkemize kaçmıştır. 12

Eylül faşizmi sırasında da ülkemizdeki bir çok bilim adamı yurtdışına sığınmıştır. Faşizm bütün eğitim kültür alanında, kitle iletişim araçlarına ve sanatçılara savaş kıskıncılığı, silahlanma, gericilik, ırkçılık ve şoven duyguları geliştiren konuları işler. Hedeflediği insan tipi kişiliksiz, düşünmeyen, kendine güveni olmayan, başkaldırmayan ve bilinçsizce tüketen insandır. Faşizme karşı bu açıdan mücadele de önemlidir. Kitleler üzerindeki emperyalist-faşist her türlü olanaklar zorlanarak (sözlü, yazılı, görsel vb.) kırılmaya çalışılmalıdır. Bu açıdan devrimciler ideolojik ve pratik gelişmişliklerinin yanında eğitim ve kültür alanında da yetkin devrimci sanatçılar yetiştirebilmelidirler.

GÜNÜMÜZDE FAŞİZM

Faşizmin kaynağının ve özünün Kapitalizm ve Tekelci burjuvazi olduğunu belirtmiştik. Fakat burjuvazi de faşizmi öznel istemlerden ötürü seçmemiştir. Kapitalizmi içine düştüğü bunalımdan çıkarmanın tek yolu olarak faşizmi görmüş, başka çıkış yolu bulamamıştır. İlk olarak yukarıda da açıklanan çeşitli sebeplerle Kapitalist-Emperyalist ülkelerde uygulanan faşizm, emperyalist paylaşım savaşlarıyla, kendine yeni sömürgeleler yaratarak bunalımını uzatmış, geçici rahatlatmalar sağlamıştır. Emperyalizm yeni sömürgelele kendine yeni ekonomik kaynaklar sağlamıştır. Fakat sömürdüğü ülkelerdeki ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerini bastırmak için faşizmi bu ülkelere ihraç etmiştir. Emperyalizmin, paylaşım

savaşlarından sonra elde ettiği yeni-sömürge ülkelerde ulusal-toplumsal kurtuluş mücadeleleri, o ülkelerdeki kokuşmuş feodal zorbalıklardan tehdit ediyordu. Emperyalistler bu yönetimleri mevcut konumlarıyla tutamayacağını anladığı ülkelerde yeni diktatörlüklere gerek duydular ve birçoğunda faşizmi iktidara getirdi veya getirmeye çalıştı. Bu geri kalmış ülkelerdeki halk hareketlerinin başarıya ulaşması, Demokratik sistemlere veya Sosyalizme dönüşmesi emperyalistlerin pazar kaybetmesine yol açacaktı. İşte bu sebepten ötürü Emperyalizm ve onun jandarmalık görevini üstlenen A.B.D tehlikeli gördüğü yerlerde faşizme başvurmakta tereddüt etmedi.

Tekelci sermaye Ülkemizde de toplumsal muhalefetin geliştiği, tekellerin sömürsününün tehlikeye girdiği, kapitalizmin burjuva demokratik kurullarla bunalımdan kurtarılamayacağını anladığı her dönemde açıkça faşist diktatörlüklere başvurmada tereddüt etmemiş ve bu planların özellikle A.B.D Emperyalizmi destekli olduğu artık ayyuka çıkmıştır. 12 Eylül faşist darbesi yapıldığında beyaz sarayda "Bizim çocuklar işi başardı," söylentileri burjuva basına dahi yansımıştır.

Fakat faşizmin bugünkü konumu ilk uygulandığı dönemlerdeki gibi değildir. Faşizm o dönemde Kapitalist-Emperyalist ülkelerde bulunduğu kitle tabanını (Almanya, İtalya) artık bulamamaktadır. Faşizmin kitle tabanı bulamamasının en büyük sebebi, Komünist Enternasyonalin ve onun önderi Dimitrov'un faşizmin sınıfsal konumunu yerli yerine oturtmaları ve dünyadaki komünist partilerine bu ko-

nuda yol göstermeleri olmuştur. Komünist Partilerin yoğun propagandalannın, sosyalist Sovyetler Birliği'nin faşizmi yenilgiye uğratması ve faşizmin bütün vahşetlerinin göz önüne serilerek teşhir edilmesi, emperyalizmle iççeliğinin ortaya çıkarılması faşizmin kitle tabanı bulamamasının en önemli sebepleridir.

Faşizmin kitle tabanı bulamaması, onun yeni sömürge ülkelerde yeni yöntemler aramasına yol açmıştır. Ülkemizde de görüldüğü ve uzun yıllardır sürdüğü gibi faşizm, göstermelik partiler ve parlamentoların oluşmasına izin veriyor. Bu partilerin oluşturduğu kitle tabanlarını, faşizmi sürdürmede bir araç olarak kullanıyor. Açık faşist partileri iktidara getirmek yerine, tekellerin diktatörlüğüne karşı çıkmayacak ve tekellerin ekonomik kaynaklarıyla finanse edilen burjuva partileri ortaya çıkarmıştır. Faşizmi parlamento ile kamufler etmeye çalışmıştır. Komüntern, "parlamentar faşizmin de uygulanabilirliğini belirtmiştir.

Dimitrov, Komünist Enternasyonal raporunda "öyle ülkeler vardır ki, bunlarda faşizm geniş kitle tabanına dayanmaz ve burjuvazinin kendi içinde büyük gelişmeler bulunmaktadır. Bu ülkelerde faşizm, parlamentonun feshedilmesine karar vermez, diğer burjuva partilerine ve sosyal-demokrasie belli bir yasallık bırakır." şeklinde açıklama yapmış ve "faşizmin açık terörcü diktatörlüğünü kabaca tahrif edilmiş parlamentarizm ile birleştirmenin olanaklı olduğunu" belirtmiştir.(5)

Ülkemizde de var olan faşist

yasaları (anayasa, sendikalar yasası, polis vazife ve yetkileri yasası, vb.) göstermelik oylamalar veya tekellerin istedikleri gibi hazırlanacak parlamentoda göstermelik oylamalarla geçirilerek yürürlüğe sokuluyor. Fakat, anti-terör yasası gibi faşist yasaların parlamento üyelerince değil, CIA-MIT-ÖZEL HARP DAİRESİ ve MGK tarafından önceden hazırlandığını sağlar sultan bile biliyor. Tekelci burjuvazi, tüm göstermelik hukuk yasalarına karşın devrimcileri gördüğü yerde katletmekte tereddüt etmiyor. Yasal mitinglere dahi kurşunla saldırabiliyor. Bu durumlar, sık sık tekellerin terörcü diktatörlüğünün maskesini düşürüyor. Fakat yine de tepkiyi kendine değil, mevcut partilere (ANAP-vs) yönlendirmesine ortam doğuruyor, hedef saptırıyor. Ülkemizdeki mevcut faşizmde Dimitrov'un belirttiği gibi, "kendini kabaca tahrif edilmiş parlamentarizm ile birleştirilmiş açık terörcü diktatörlüktür."

FAŞİZME KARŞI MÜCADELE

Faşizm eskiden olduğu gibi, yeterince kitle desteği sağlayamadığı için devletin resmi militarist güçlerini faşizmin kolluk görevlileri olarak kullanmaktadır. Geçmişte çeşitli ülkelerde yüzbinlerce kişi faşist partilerin gösterilerine katılarken bugün, kimse açıkça bu tür gösteriler düzenleyemiyor ve katılım sağlayamıyor. (neo naziler gibi marjinal gruplar hariç) Bu durumda geçmişte faşizmin kitle tabanına doğru da yöneltilen mücadele (Fransa'da faşist gösterilere

karşı işçilerin ayaklanması sonucunda iktidar kolluk güçlerini faşistlerin üzerine sürmüş ve faşistler yenilmiştir.) artık açık hedef olarak tekeli kapitalizmi ve onun bütünleştiği kurumları seçmelidir. Ülkemizde de geçmişte olduğu gibi mücadeleyi MHP'nin veya bugünkü temsilcilerinin üzerinde yoğunlaştırmak hedef saptırmak olacaktır.

Faşizme karşı mücadelede proletarya, faşizmin baskılarıyla karşılaşan diğer emekçi sınıflar ve küçük burjuvazi ile ittifak politikası izleyerek "birleşik cephe" yaratmalıdır.

Şimdi faşizme karşı mücadeleden somut örnekleri inceleyerek mücadelenin yönünü saptayalım. Faşizm ilk olarak İtalya'da sonra da Almanya'da iktidara gelmiştir. İtalya'da faşizm iktidara geldiğinde ülkede henüz yeni kurulmuş bir komünist partisi ve o sırada bir işçi sınıfı vardı. Fakat Almanya'da güçlü bir Marksist-Leninist kitle partisi vardı. Faşizm bu koşullarda başarıya ulaştı. Komüntern, Almanya'da faşizmin iktidara gelişini şöyle değerlendiriyor. "Hepsinden önemlisi savaşım deneyini bulan Alman proletaryasının uzun yıllara dayalı geleneği ve Marksist bilgileri özümlemiş bir kadronun yönetiminde olan güçlü bir komünist partisi vardı. İtalyan Komünist partisi'nin kuruluşundan kısa bir süre sonra faşizmle yüzyüze gelmesine karşılık, Alman Komünist partisi çok zaman yitirmeden Marksist-Leninist kitle partisine dönüşmüş ve XIII. oturumunda belirttiği gibi kapitalist ülkelerdeki komünist partiler içinde işçi sınıfı ço-

ğünüğünü kazanmaya en yakın parti olmuştur."(6)

Fransa'da ise gelişmeler şu şekilde oluyordu. "6 Şubat 1934'de faşistler gerçek yüzlerini gösterdiler. Onbinlerce silahlı faşist Paris caddelerinde gösteri yaptı ve parlamenter çöküntüye karşı savaşım verme adına tüm parlamenter demokratik kurumların ortadan kaldırılmasını istediler. Paris işçileri bu faşist saldırıya kendiliğinden karşı çıktılar ve ayaklandılar. Bu durumda hükümet polis kuvvetlerini faşistlerin üzerine gönderdi ve faşistler bu kuvvetler karşısında gerilemek zorunda kaldılar. Faşist darbe başarıya ulaşamadı?"(7)

Almanya'da işçi sınıfının öncülüğünde bir kitlesel direnişle karşılaşmayınca iktidara kolayca gelen faşizm, Fransa'da Paris proleteryanının kitlesel ayaklanması sonucunda bozguna uğradı. Faşizme karşı devrimci işçilerin önderliğinde diğer emekçi kitleleri de içine alarak gösterilen kitlesel direniş faşizme karşı mücadelenin somut ve en güvenilir örneğini ortaya koyuyordu. Dimitrov, faşist Alman mahkemelerinde; faşizme karşı savaşımında Komünist taktiğin ABC'si olarak "kitlesel çalışma, kitlesel savaş, kitlesel direniş, birlik cephe, ve serüvenliğe hayır" sloganlarını ortaya atıyordu.

Bir de Avusturya örneğini inceleyelim. Avusturya'da faşizmin saldırılarına karşı devrimci işçiler, yığıt silahlı direnişler göstermişler ve savaşmışlardır. Fakat, genel grevler yapılamaması, savaşımın yeterince örgütlü olmaması ve birlik cephenin yaratılamaması yenilgiye yol açmıştır. Dimitrov,

1934 Mart'ında Avusturyalı işçilere mektubunda şöyle diyordu; "Avusturya proleteryanının silahlı savaşımı, yalnızca Avusturya burjuvazisi için değil, tüm dünya burjuvazisi için somut bir iktardır. Bu savaşım proleteryanın faşizmin egemenliğine hiç bir zaman boyun eğmeyeceğini kanıtlamıştır." (8) Ona göre Avusturya proleteryanının savaşımı hiç bir zaman hata olmamıştır. Bir hata varsa, o da savaşımın örgütlü olmaması ve devrimci bolşevik yöntemlerle sürdürülmemiş olmasındandır.

Çeşitli ülkelerde yaşanan örneklerde de görüldüğü gibi, Almanya'da işçi sınıfı çok yönlü olmasına rağmen, faşizme karşı hiç bir politika üretmiyor ve mücadele etmiyor. Böylece hedefin ve mücadelenin doğru bir rotaya oturtulmaması halinde işçi sınıfının gücünün etkisinin kalmadığı ortaya çıkıyor. Fransa'da ise Paris proleteryanı yeterince örgütlü olmamasına karşın mücadelenin başına geçiyor ve diğer emekçi ve küçük burjuva kesimlerle ittifak halinde "birleşik cephe" yaratarak faşizmi yenilgiye uğrattırıyor ve darbeyi önüyor. Avusturya'da ise Fransa'dan çok daha çetin ve kanlı çarpışmalar olmasına rağmen devrimci işçiler gerekli cepheyi oluşturamadan için kitlesel direniş ve grevler düzenleyemediler. Mücadelede yalnız kalan devrimci proleterya yığıtçe savaşımına rağmen yenilgiye uğramıştır.

Bu durumda şu sonuç ortaya çıkıyor: Devrimci işçi hareketi faşizme karşı mücadelede ne denli silahlı olursa olsun "Faşizme karşı birlik cephe" politikasını oluşturu-

ramamış, kitlesel direnişler ve grevler düzenleyememiş ise başarıya ulaşma şansı çok zayıf veya olanaksızdır. Devrimci proleterya faşizme karşı, faşizmin baskılarından zarar gören tüm kesimleri (yoksul kent ve köy emekçileri, ve küçük burjuvazi) birleşik cephe oluşturarak öncülüğünü kendisinin yaptığı mücadele ile başarıya ulaşacaktır, ancak birleşik cephelerin yaratılmasında dikkat edilecek en önemli nokta da proleteryanın öncülüğü olmalıdır. Devrimci proleterya kendi bağımsız tavrını ve ideolojisini açıkça ortaya koymalı, mücadeleyi kendi öncülüğünde sürdürmelidir. Proleteryanın bu mücadelede sürekli ön plana çıkarılması ve uğruna mücadele etmesi gereken nokta, faşizmin dolayısıyla tekelci kapitalizmin bunalımından kurtulmak için tek yolun egemen sınıfların, proleterya tarafından iktidardan indirilerek, kendi iktidarının kurulması olmalıdır.

Talip ÖZGÜR

KAYNAKÇA:

- 1- Komünist Enternasyonalde faşizmin tahlili. E.Lewerenz
- 2- Emperyalizm V.İ. Lenin
- 3- Faşizm, savaş tehlikeleri ve komünist partilerin görevleri A. Kuzinen
- 4- Komünist Enternasyonal IV. Kongre Bülteni
- 5- Komünist enternasyonalde faşizmin tahlili. E.Lewerenz
- 6- Aynı eser
- 7- Fransa'da Şubat Savaşım-ları
- 8- Komünist Enternasyonalde faşizmin tahlili. E.Lewerenz

TÜM BEL-SEN 1. OLAĞAN KONGRESİ YAPILDI

Memurların sendikal mücadeleleri, önemli bir kazanım daha elde etti. 23-24 Kasım 1991 tarihinde Ümraniye belediye nikah salonunda, 1618 kurucu üyeden, başta İstanbul, Ankara, İzmir olmak üzere, Aydın, Manisa, Dikili, Urla ve diğer bölgelerden gelen 592 kurucu üyeden olağan belediye çalışanlarıyla, Tüm Bel Sen 1. Olağan Kongresi toplandı.

Kamu Çalışanları Platformunun oluşumundan bu yana geçen üç yıllık süre içerisinde, memurların, sınıf ve kitle sendikacılığı temelinde yürüttükleri grevli toplu sözleşmeli sendikal mücadeleleri, önemli bir mesafeyi ve zorlu dönemleri aşarak ilk kongrelerini tamamladı. Bu onurun ilk sahibi Tüm Bel Sen odu. Bunu, EĞİT-SEN, TÜM-RAY SEN, TÜM SAĞLIK SEN ve diğer işkollarında kurulma aşamasına gelen ve kurulacak olan sendikaların takip edeceğinden kuşquamız yok.

Kongre öncesi yaşanan süreç, engellemelerle, gözaltı ve tutuklama girişimleriyle, sürgünlerle, zorluklarla, yasaklamalar, kapatma girişimleri, kapatmalar ve daha sayamadığımız bir çok kanuni ve keyfi engellerle dolu bir süreçti. Genelde kamu çalışanlarının, özeldede Belediye çalışanlarının sendikal mücadeleleri bütün bu zorluklara rağmen sürdü, sürüyor.

Bütün bunların yanı sıra, Kongre hazırlık sürecinde ve kongrenin yapıldığı süreçte yaşanan olumsuzluklara da değinmeden geçemeyeceğiz. 27 ilde örgütlenmeyi

gerçekleştiren Tüm Bel Sen, 14 ilde temsilcilik düzeyine ulaşmış durumda. Toplam üye sayısı ise 20.000'e ulaşmış bulunuyor. Bütün üyelerin iradelerinin kongreye yansması, yasal prosedür nedeniyle, şimdilik mümkün değil. Ancak, kurucu üyelerin çoğunluğunun kongreye katılımının sağlanmadığı ortada ve bir eksiklik olarak kendini hissettiriyor.

592 kongre üyesinin katıldığı kongre, coşkuyla başladı. Divan seçiminde iki aday vardı, ancak adaylardan biri, kaybedeceğini anlayınca, adaylıktan çekildi ve tek adayla ittifak içinde divan oluşturuldu. Divan seçiminden sonra, konuk konuşmacıların konuşmalarına geçildi. Öğleden sonraki oturumda, Genel Sekreter Mazlum Arı, geçici MYK adına faaliyet raporunu sundu. Faaliyet raporu üzerine çıkan tartışmalar sırasında, bazı delegeler divana güvensizlik önergesi verdiler. Gerekçe olarak, konuşmacıların konuşma süreleri-

ne müdahaleyi gösteriyorlardı. Yapılan tartışmalar ve oylamadan sonra, güven tazeleyen divanla kongre devam etti. Zaman yeterliliğini öne süren divan, genel başkan adayları ve yönetim kurulu adaylarının konuşmalarını da yaptırmadan gündemi tamamladı. İlk gün, genel başkanlık ve yönetim kurulu için üç ayrı liste çıkarıldı. "Devrimci-demokratlar" başkan adayı olarak Vidadan Baykara'yı, "Çağdaş Sendikal anlayış" bağımsız aday Mazlum Arı'yı, "sınıf ve kitle sendikacılığı" da Aycan Ündey'i gösteriyorlardı. Üç liste, daha sonra çerçaf listeye dönüştürülerek seçime gidildi. İkinci gün akşam 17.00 ye kadar süren oylama sırasında görüştüğümüz genel başkan adaylarından Mazlum Arı, işçi memur ayrımına son verimeden, tüm çalışanların mücadele birliği sağlanmadan, 12 Eylül faşizmiyle sermaye sahiplerinin dayattığı zorba düzenin aşlamayacağını belirttiği sonra, bu birliğin

önündeki engellerin ortadan kaldırılması gerektiğini şöyle dile getirdi: "..... Bu birliği sağlamak için de kendiliğimizdeki birliği oluşturmak, çok seslilikli fikir zenginliği olarak kabul ederek içimize sindirmekle mümkündür. Ayrışmayı ön plana çıkaran çatışmacı zihniyet yerine, birlikte hareket etmenin koşullarını yaratarak hedeflenen noktaya birlikte yürümekle mümkündür. Merkezîyetçi anlayışları yıkarak, tabanın eli ayağı olan şubeleri ve tabanı yetkilerle donatmakta mümkündür. Kapalı kapılar arkasında gizli pazarlıklar yaparak değil, çünkü burada pazarlanan tabanın iradesidir. Çünkü genel kurula gitmeden önce genel kurul iradesine ipotek koymaktır. Çünkü hiçbir pazarlığa katılmamış bağımsız olarak yarışmak isteyen insanların seçimleri önüne set çekmektir. Çünkü bu hareket nisbi temsil anlamında herkesin ve her düşüncenin gücü oranında yansımalarının önüne set çekmektir.

"Değerli arkadaşlarımız bizim görevimiz buradaki 600-700 kişiyi paylaşmak değil, bu sayıyı milyonlara çıkararak, özgürlük ve demokrasinin tüm toplum yaşamına egemen olduğu, haksızlıkların, adaletsizliğin ve sömürünün olmadığı bir yaşam kurmak olmalıdır."

Başkan adaylarından Aycan Ündey ise görüşlerini şöyle dile getirdi: "Adaylar, sendikal anlayışları ve programlarıyla çıkıp konuşmıyordu. Dün, konuklara ayrılan zamanın fazlalığı, bizim konuşmalarımızın önüne engel oldu. Ne yazık ki, bizler çıkıp programlarımızı ve sendikal anlayışlarımızı anlatamadan, kişi olarak seçime girdik.

Ben, son iki ay içinde örgütlenme sekreterliği görevini üstlendim. İki aylık bir çalışmayla arkadaşlarımız beni ne kadar tanıyabildiler bilemiyorum. Ama hemen belirteyim, bu kongrenin en önemli kararlarından birisi; en geç altı ay içinde olağanüstü genel kurul yapılması kararıdır. Asıl yönetim o kongrede belirlenecektir. Çünkü buraya gelen arkadaşlarımız, tabanın seçtiği delegeler değil, kurucu üyelerimizdir. Örneğin, iki aylık çalışma döneminde, yedi il daha örgütlenmemiz içerisine katılmış bulunuyoruz. Ama bu illerden kongreye katılım, yasal prosedür nedeniyle sağlanamadı."

Akşam saat 17.00 sularında tamamlanan oylamadan sonra açılan sandıklardan çıkarılan oyların tasnif ve sayımı yapıldı. 592 kurucu üyeden 256'sının oyunu alan Vicdan Baykara, yeniden genel başkan seçildi. Oyların açıklanmasından sonra alkışlarla kürsüye gelen Genel Başkan Vicdan Baykara, bu başarının kendisine ait olmadığını, kongrenin birliğinin bir başa-

rısı olduğunu belirtti ve "Ben, sizler varsanız varım. Sizler yoksanız, ben hiç olmayacağım. Hepinize teşekkür ederim." diyerek alkışlar arasında kürsüden indi. Devam eden oy tasnifi sonucunda diğer yönetim ve denetim kurulu üyeleri de belirlenerek TÖM-BEL-SEN 1. Olağan Kongresi tamamlandı.

İlçe seçim kurulu tarafından kongreye gönderilen görevli, genel başkan olarak kürsüye gelen Vicdan Baykara'ya, "sendikayı maceracılar teslim etmemesi gerektiğini" sıkı sıkıya tembih etti. Bu sözler karşısında genel başkan Vicdan Baykara'dan veya diğerlerinden bir tepki beklerken, "demokrat" memurlar, coşkun alkışlarla karşılık verdiler.

Yaşanan olumsuzluklara rağmen, bu kongrenin ilk kongre olması, daha sert eleştirilerimizi engelliyor. Daha güçlü, daha örgütlü, daha mücadeleci bir TÖM-BEL-SEN, önüne kısa vadede toplu sözleşme hedefini koymalı ve kararlı adımlarla bunu hayata geçirmeye çalışmalıdır.

TÜM RAY-SEN KURULDU

Memur hareketinin üç yıl önce olduğu olduğu "Kamu Çalışanları Platformu" daha önce olduğu gibi bir ürün daha verdi ve tüm raylı taşımacılık sistemlerinde çalışanları sendikası TÜM RAY SEN 13 Kasım 1991 tarihinde kitlesel bir katılım ile İstanbul valiliğine kuruluş başvurusunu yaparak faaliyete başladı. Kuruluş amacını ve sendikacı anlayışlarını bir basın açıklamasıyla kamuoyuna duyurdu.

Daha sonra görüştüğümüz TÜM RAY SEN genel başkanı Orhan ALTUĞ, demiryolu çalışanlarının, işveren tarafından memur olarak değerlendirildiğini ama, gerek çalışma şartlarının gerekse de yine işverenin verdiği çizime, işçi tutumu ve iş ediverenleri gibi matzemelerin bunu yalanladığını, aslında işçi olduklarını belirtti.

Orhan Altuğ, demiryolu çalışanlarının, dünyanın diğer ülkelerinde çok önemli roller üstlendiğini belirterek, Türkiye'de de bunun böyle olması gerektiğini söyledi. Ancak, işveren konumunda bulunan devlet, dünyadaki devrimci

mücadelelerden gerekli dersleri çıkardığı için bizim ülkemizde bu mücadeleyi gerçekleştirecek bir yöntem olarak kendilerini memur ilan ettiğini ve demiryolu çalışanlarına da kapıkulu muamelesi gösterdiğini beyan etti.

Neden Tüm Ray Sen, sorumuza ise şöyle yanıt veriyor: "Biz, salt demiryolu çalışanlarını örgütlemeyi hedefliyor olsaydık, adımız demiryol sen yada başka bir şey olabilirdi. Ama biz, demiryollarında çalışanların yanı sıra, metroda, tünelde ve yeniden faaliyete geçmek üzere olan tramvaylarda çalışanların sorunlarına da sahip çıkıp, onları da kapsayan bir sendikayı amaçladık. Bu nedenle TÜM RAY SEN'i kurduk.

"30 kurucu üye ile kuruluş başvurmamızı yaptık, 3000 adet üyelik formu bastırmiştık. Ama bitti. Yani, demiryolu çalışanları, böyle bir sendikacı örgütlenişine ne kadar ihtiyaçları olduğunu hemen açığa vurduklar ve üye oldular, oluyorlar.

Sendikacı mücadeledeki ilkeler ve ekonomik siyasal mücadeleye

ilişkin yaklaşım perspektifleri üzerine sorduğumuz soruya: "sınıf ve kitle sendikacılığı, demokratik merkezîyetçilik, sendika içi demokrasi, yani tabanın söz ve karar sahibi olması temel ilkelerimizdir. Bunun yanısıra, grevli toplu sözleşmeli sendikacı anlayışa sahibiz ve istemlerimizin gerçekleşmesi için üretimden gelen gücümüzü kullanmaktan çekinmeyeceğiz.

"Ekonomik mücadelemiz, bu sistem içinde elbette sürecek. Ancak, salt ekonomik mücadele ile sınırlı kaldığımız sürece kaybeden biz olacağız. Bu nedenle ekonomik mücadele ile siyasal mücadele birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Kaldı ki, biz ne zaman ekonomik taleplerle harekete geçsek, karşıımıza işbirlikçi tekelci sermayenin ve oligarşinin örgütlü gücü devlet çıkmakta ve dolayısıyla ekonomik mücadelemizi zaten onlar siyasal mücadeleye çekmektedirler. Zaten 12 Eylül faşizmi, yasaları kendi lehlerine düzenledi ve emekçilerin yaşam alanlarını iyice daralttı. Biz emekçiler, yeniden yasal ve yasaları aşan mücadelelerle kendi haklarımızı genişletmek zorundayız. Bundan sonra yasal düzenlemeler gelecektir.

"Bunun da ötesinde, kurtuluşumuz kendi mücadelelerimiz sonucu kurulacak olan kendi iktidarıdır. Bunun için yürüttüğümüz mücadelenin, yasal ve yasal olmayan meşru zeminlerde yürüyeceğini ve demiryolu çalışanlarının da buna hazır olduğunu belirttim." diye cevapladı.

Demiryollarında ve bütün raylı sistemlerde çalışan emekçilere ve sendikaları TÜM RAY SEN'e mücadelelerinde başarılar.

ÖRGÜTLENELİM BU DÜZENE KARŞI KOYALIM

12 Eylül faşist diktatörlüğünün hazırlamış olduğu 1982 anayasasıyla kurulan düzen partileri, işçiye, köylüye, emekliye, memura, öğrenciye ne verdi?

1982 Anayasasıyla kurulan anti-demokratik düzenin bize verdiği, işkence, zulüm, zorunlu göç, işsizlik, açlık ve buna ek olarak okullarda uygulanan gerici eğitim sistemidir.

Bunlara karşılık bu düzen tekelci sermayenin servetine servet katıp daha da çok zengin olmasına yol açmıştır. Hiç durmayan hayat pahalılığı, işkenceler, baskılar, işten atılmalar ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Kürt halkının katledilmesi, kişiliklerinin ellerinden

alınması, varlıklarının yok sayılması bu düzenin ürünleridir. Bu düzenin en büyük zaaflarından birisi de karakollarda ve cezaevlerinde yapılan insanlık dışı işkencelerdir. Özellikle siyasi tutuklulara yapılan işkence ve zulüm had safhaya ulaşmıştır.

İşte böylesine anti-demokratik bir düzende işçi sınıfı mücadelesi yeterince yükselmiyor. Belirli bir toplumsal kitle oluşturup tek yumruk olamıyor. Bağlı bulunmuş oldukları sarı sendikalar, burjuva yönetimiyle omuz omuza verip işçilerin sömürüsüne ve ezilmesine yardımcı oluyor.

İşçi ve emekçi kesimin bu düzene karşı koyabilmeleri, bilinçlen-

meleri, tüm gerçekleri görebilmeleri için yöresel olarak seminerler düzenlenip, halkın örgütlenmesi gerekir. Bilinçlenmiş işçi zaten örgütlenmiş demektir. Örgütlenmiş işçi sınıfı ile pratikte uygulamaya kolayca katılabilirsiniz.

Tüm emekçilere sesleniyoruz; gelin birleşelim, tek bir yumruk olup burjuvazinin köle düzeninden kurtulalım.

Hapishanelerde ve karakollarda yapılan işkencelere karşı koyalım.

Grev, dayanışma grevi ve siyasi grevleri yükseltelim.

**Doğancılar
Baş Temsilcisi**

BASIN AÇIKLAMASI

Değerli Basın Mensupları:

İşverenimiz olan devlet, Kamu çalışanlarının bir kısmını ayırarak istediği gibi ücret, süre, şart ve şekillerle yıllardır köleci bir zihniyette çalıştırmaktadır.

Devlet, bu çalışanların Emek güçlerini özgürce pazarlayabilme, her türlü hak ve çıkarlarını koruma ve geliştirme, bunları gerçekleştirmek için özgürce örgütlenme yolunu kapamıştır.

Günümüzde çağdaş, demokratik, özellikle her şeyine özendiğimiz batılı ülkelerde boyresli bir uygulamaya rastlamak söz konusu değildir.

Demokratik bir sistemin olduğu iddia edilen ülkemizde işçi statüsünün dışında bırakılan diğer Kamu Çalışanlarında her türlü hak ve çıkarlarını savunmak için sendikaları olmaları gerekmektedir.

Kaldı ki, biz demiryolu çalışanları yaptığımız görev, çalışma şart ve şekilleri gereği fillen işçi sayılmamıza rağmen (Makinalı, Tronşeli, Kondüktör, Revizör, Makasçı, Gardfren, Yol Beketisi gibi) bu statünün dışında bırakılmıştık.

Kendi sorunlarımızı kendimizi çözeceği gerçeği ile uzun bir hazırlık çalışmasının sonunda diğer iş kollarındaki kamu çalışanları gibi sendikamızı kurduk. İşçi statüsünde kalar biz diğer demiryolu çalışanlarımızla ortak bir sendikası var.

Bizler, Sendika mücadelesini, bağımsızlık, demokrasi, terörle mücadele yasası, 82 anayasası ve diğer anti demokratik yasalara karşı verilen mücadele ile birleştirebileceğimize inandığımız başarıya ulaşacağız inaniyoruz.

Tüm demiryolu çalışanlarını TÜM-RAY-SEN çatısı altında örgütlenmeye ve sendikamıza işlerlik kazandırmak için çaba sarf etmeye çağırıyoruz. 13.11.1991

TÜM-RAY-SEN

TOPKAPI TÜRK ELEKTRİK'TE OYNANAN OYUNLAR

Ben Topkapı'da kurulu bulunan TEE A.Ş.'de çalışan bir devrimci emek okuruyum. Fabrikamızda işçi haklarını savunur ve gözettiğimiz durumda olan sendika, Türk-İş'e bağlı Türk Metal sendikasıdır. Bu sendikanın yapısı ve kimliği işçiler tarafından, özellikle fabrikada yıllarını vermiş işçi arkadaşlarımız tarafından bilinmektedir. Türk Metal sendikası özellikle işyerinde, binbir entrika ile örgütlendiği gözler önünde duran gerçektir. Türk Metal sendikası gerek fabrikamızda ve gerekse Türkiye genelinde örgütlediği tüm fabrikalarda işçi haklarına destek olacağı yerde köstek olmaktadır. Sendikanın yapısında hiçbir demokrat öğeye rastlamak mümkün değildir. İşyerilerindeki temsilcilerini işçilerin seçeceği yerde tepeden atma yapmaktadır. İşçi yandaşlaştırmış gibi görünerek, işçi düşmanlığı yapmaktadırlar. İşçi haklarını geliştirmek için mücadele vermeleri gerekirken işçi haklarını gaspetmek ve işverenlerce ipotek altına alınması için ellerinden gelen tüm uğraşları yapmaktadırlar.

Türk Metal sendikasının üst yöneticilerinden temsilcilerine varana kadar hepsi patron usaklığı yapan ve yer yer faşist kimliklerini açığı vuran işçi düşmanı hainlerdir. Buraya kadar Türk Metal sendikasının genel yapısını anlatmaya çalıştım. Şimdi işyerimizde yaşanan olumsuzluklara değineceğim. İşyerimizde her yıl, sözleşme dönemine ve yeni yıla birkaç ay kala işçi atılmaları başlar. Gerçek yasaların öngördüğü

tazminatları verilerek iş akılleri feshedilir. Ama bu yasalar işçi sınıfının yaptığı yasalar değildir. Faşist diktatörlüklerce halka baskı, zulüm ve işkence ile kabul ettirilen yasalardır. Bu nedenle, bu yasaların bizi bağlayıcı hiçbir yanı yoktur. Amaç, belki işçi sınıfının gözünü korkutmak, sınıfsal hakları uğruna ve hatta sosyalizm yolundaki mücadelelerini kırmak için işçi kıyımlarına gitmektedirler. Her yıl, bu işçi kıyımlarını yineliyerek işçilerin korkmalarına ve ürkmelerini sağlayarak daha fazla üretimi artırarak, daha fazla kar sağlamak için uğraşıyorlar. Örneğin, X makinasında 5 yıl çalışmış ve üretimi (günlük) 100 adet mal olan bir işçiyi atarak yerine asgari ücretle alınan yeni bir işçiyle bu sayısal üretimi %20 ile %70 arasında arttırmaları mümkün. Çünkü, insanlarda sınıfsal bilinç yerine bireysel duygu ve düşünceler mevcut. Bunun için yeni giren işçi göze girmek ve işinden olmamak kaygısıyla üretimi canını dişine takarak artırmaktadır. Bu durum, işyerimizde kısır bir döngü haline dönüşmüştür. İşyerimizde işçi kıyımına gidilirken, öncelikle sınıf bilincine sahip işçilerden başlanılarak vasat işçiler onları takip eder. Her yıl bu olay iki defa yinelenerek işçilerin kafasında, hafızasında baskı, yıldırma ve korkuyu canlı tutmaya çalışılır. İşçi kıyımlarında faşist sarı sendikamızın tutumu ise, atılacak işçileri saptamak, kıyımlardan sonra işçilere "fazla çalışın iyi çalışın, daha çok verim alın, işbaşını koruyalım" gibi de-

moğolük telkinlerde bulunmaktadır. İşveren ne yaptırmak istiyorsa sendikanın temsilcileri vasıtasıyla işçilere ulaştırır. İşte bu temsilciler burjuvazinin saflarında yer almış, işçi haklarını trpanlayan, hatta kendi haklarını bile gaspeden durumdaki sahtekarlardır.

Şu anda işveren, işten atılan işçilerin yerine asgari ücretle ve sözleşmeli, genellikle mevsimlik işçiler almaktadır. Bunun sonucunda doğal olarak daha fazla artı-değer sömürüsü yapmakta ve daha fazla kar sağlamaktadır.

Biz bu durumu işçi arkadaşlarımızla konuşup, tartışıyoruz. Herkes insan onuruna yakışır bir yaşamı uygun bulmaktadır. Ama ne yazık ki, örgütlü mücadele verelim dediğimiz zaman, herkes sırt çevirmektedir. Korkunun ecele faydası yoktur. Örgütlü mücadelenin ve kazanımlarının örnekleri yurdumuzda ve dünyada çoktur. Örneğin daha yakın bir zamanda Paşabahçe patronları tüm işyerlerini kapatmak ve işçilerin işine son vermek gibi tehditlerde bulunmuşlardı. Fakat sonuç, umdukları gibi olmadı işçilerin kararlı direnişleriyle bu tehditleri ve politikaları geri tepti.

Biz Türk Elektrik çalışanları olarak, bugünden yanına hazırlıklı olmalıyız. Varolan sendikaya karşı ve tüm egemen güçlere karşı işyerimizde ve ülkemizdeki bütün işyerlerinde örgütlenerek muhalefet cephesini oluşturarak, demokratik halk devrimine giden yola ivme kazandırmalıyız.

TEE'den Bir İşçi

KARTAL BELEDİYESİNDE DİRENİŞ

Kartal belediyesinde çalışan biz, 1200 işçi ve memur, sosyal haklarımızdan doğan alacaklarımız belediye tarafından ödenmeyince direnişe geçtik. Birikmiş haklarımız sürekli olarak ödeme yapılmadan bekletilmekte ve bizlere ödenmemektedir. Belediye başkanı, görüşmelerimizde bizlere, "namussuz herifer, çalışın, yoksul işinize son veririm" diye hakaretler yağdırmakta, haklarımızı vermemektedir. Biz de bu durum karşısında vezne önünde kuyruk oluşturma eylemine geçtik. Belediye başkanı, işçilerin çalışmadığını belgelemek için noter getirdi. Gelen noter, işçilerin, "Biz çalışıyoruz. Şimdi, paramızı almak için buradayız. Paramızı

alınca işimizin başına döneceğiz" demesi üzerine, işçilerin çalıştığını muğru olan haklarını almak için beklediklerini ve tutanağa gerek olmadığını söyledi.

Belediye, ısrarla tensikat yapmak için baskılarını artırdı. Bu durum karşısında sendikamız, Belediye-İş, tensikata başvurularının sorunu çözmeyeceğini, sorunun çözümü için işçilerinin alacaklarının ödenmesi gerektiğini ve bu amaçla kazanılmış hakların ve ücretlerin zamanında ödenmesi için protokol yapılmasını önerdi. Belediye bu öneriyi reddetti.

Bu konuyla ilgili olarak belediye başkanıyla görüşen SHP ilçe yönetimi, başkandan olumlu bir

cevap alamayınca, durumu genel merkeze iletmıştır.

Belediye başkanının girişimleriyle, direnişin sürdüğü işyerlerinin temsilcileri, Kartal karakoluna götürülerek tehditlerle ve dayaklarla işbaşı yapmaya zorlandılar. Durumu anlatıp, gözüm istediğimiz belediye meclisi üyeleri, genellikle müeahhitlerden oluştu ve işveren oldukları için durum karşısında kayıtsızlıklarını sürdürüyorlar.

Bu duruma, biz işçilere, direnmekten başka bir çözüm yolu kalmadığı için, haklarımızı almaya kadar direnişimizi sürdürüceğiz.

Kartal Belediyesinden

Bir işçi

33

MUTLU AKÜ'DE TENSİKAT

Sermaye düzeninin partileri, emekçi kitleleri aldatma aracı olan parlamentolarını yeni aldatmacalarla yeniden organize edecek seçim aldatmacasına iki gün kalmasına rağmen, seçim meydanlarında işçi ve emekçi halk yaşınlarına birbir vaadde bulduklarını çok çabuk unutup, esas işlevlerini zaman geçirmeden yerine getirmeye çalışıyorlar.

Onlar için artık, tensikat, kitleleri işten çıkarmalar, sağlıksız çalışma koşulları, örgütlenme, direnme hakkı falan sadece söylenmiş sözler, boş vaatler olarak kalıyor.

"Dün dündür, Bugün bugündür." mantığıyla hareket ederek, dün sadakatle hizmet ettikleri sermaye egemenliği kapitalizmi, bugünkü koşullarda emekçileri uyutarak daha sağlıklı nasıl sürdürürüz, diye düşünüyorlar, doğal olarak.

Doğal olmayan şey ise, işçi ve emekçi kitlelerin bilinç eksikliği ve çarpıklığının sonucu olarak sömürücülerin, baskıcıların, parlamentosu ve onun temsilcilerinden medet ummaları.

Mutlu Akü fabrikasında çalışan ve seçimden hemen önce kapı dışarı edilen 30-40 işçi de sanyorum bu parlamento ve sermaye partilerinden kendi haklarını gelecektekini güvence altına almaları için onlara destek vermiş ve güvenmiştir. Ve sonuç ortada: TENSİKAT.

Tensikat uygulamalarının akü sanayi işkolunda özel bir önemi var. Bazı bölümlerin kurşun zehirlenmesine yol açması, zehirlenerek hastanelik olan işçiye, ikinci kez zehirlenme ve hastanelik olma durumunda kanda kurşun oranının yükselmesi nedeniyle ölüm tehlikesi kaçınılmaz oluyor. İşveren bu durumda, üçüncü kez hastaneye yatan işçiler için, "hem verim düşüyor, hem de malülen emeklilik durumu gündeme geliyor" diyerek hem verimi düşürmek hemde yüksek ücret ödemek için işçiyi işten atıyor. Kıdem tazminatını elde etmek isteyen işçiler, direnme yolunu seçiyor. Tabi bu yolu seçmeyen işçiler, canını kurtarmak için, lanet olsun diyerek kıdem tazminatı almadan da gidiyor. Bu da işverenin işine yarıyor.

Kuzunun, kurttan kendisini korumasını isteme durumu, daha ne kadar boylesine kör, boylesine bilinçsiz bir şekilde sürücek?

Şimdi sormak gerekir, Mutlu Akü işçilerine, bu düzen ve onun partilerine, parti liderlerine güvendiniz değil mi? Oy da verdiniz, desteklediniz de herhalde? Sizin sorunlarıyla mı yoksa kapitalistlerin sorunları ile mi ilgileniyorlar? Sizin sorunlarıyla mı yoksa kapitalistlerin sorunları ile mi ilgileniyorlar? Tabi ki patronların sorunları onlar için önemli olan. Bundan daha doğal ne olabilir?

İşçiler ve emekçiler de kendi sınıflarında örgütlenerek, ken-

di önderlerini yaratarak, kendi güçlerine dayanarak sorunlarına çözüm aramalıdır. Bizim için doğal olan da olması gereken de budur.

Bir çok işyerinde işçiler, politik olarak olmasa da yaşayarak bu durumu kavriyor.

Maden, cam, deri, pancar motor da bunun örneklerini gösterdiler. Doğru olan yol ve yöntem budur. Mutlu Akü işçileri de sınıf kardeşlerinin eylem ve mücadele deneylerinden dersler çıkarıyorlar.

İşten atılan Mutlu Akü'de kıdem tazminatlarının beş taksitle ödenmek istenmesi üzerine, işten atılan atılacak işçiler, fabrika kapısında direnişe başlamış, diğer işçiler de yemek boykotu yaparak, atılan işçilerin paralarının tamamını ve hemen almaları için onları desteklemişler. Bilinç ve mücadele düzeyi bu olunca, fazlası beklenmemeli.

Bir gün sıranın kendilerine de geleceğini bilerek kölece boyun bükmeyi tercih ediyorlar. Oysa ne kadar boyun eğerlerse eğsinler, işverenler daha fazlasını isteyecekler.

Oysa yapılması gereken, özgür ve onurlu yaşamın yolu olan direniştir. En küçük haksızlıktan en büyüğüne kadar karşı çıkmak, bir daha karşılaşmamak için direnmek, o büyük güne kurtuluş gününe ulaşmak bu günden bedeller ödeyerek direnişi yükseltmek gerekiyor.

Bir İşçi

ODTÜ YURT KANTİNLERİ BOYKOTUNDA NETLEŞEN AYRILIK

ODTÜ yurtları, ABD tarafından okulun içerisine inşa edilmiş, diğer öğrenci yurtlarına göre göre- celi daha iyi bir görünüme sahip yurtlardır. Ama ilk kuruluşundan bu yana, barınma koşulları gittik- çe kötüleşmiş, öğrencinin yararına yapıldığı iddia edilen tüm dü- zenlemeler yurtları daha da ya- şanmaz bir hale getirmiştir. Her sene değiştirilen Yurtlar Yönetme- liği ile yaklaşık 5000 öğrencinin barındığı bu yurtlar, öğrencilerin sosyal ve kültürel etkinliklerle uğ- raşamayacağı, sadece yatıp kalka- cağı birer kümes halini almıştır. Bir zamanlar Denizler ve Sinanlar- la kabaran devrimci potansiyel fa- şist yönetimin bilinçli politikala- rıyla eritilmeye çalışılmış, yurda kayıt sırasında öğrencilerden, em- niyetten her hangi bir olaya katı- lıp katılmadıklarına, soruşturma alıp almadıklarına ilişkin belgeler getirilmeleri istenmiş ve böylece devrimci, komünist gençliği yurt- lardan arındırmaya çalışmışlar- dır. Bu arada gerici, dinci öğrenci- lere yurtlara girmeleri için kolay- lıklar sağlayarak, devrimcilerin çevresindeki çemberi daha da da- raltmaya çalışmışlardır. Ama bun- ca uğraşa rağmen, yurtlarda yaşı- yan az sayıdaki devrimci öğrenci- nin çabalarıyla yurtlar, okulda ge- lişen her cömertliğe bir potansi- yel oluşturmuştur. Öğrenci derne- ğine jandarmanın her saldırısı kar- şısında yurt öğrencilerinin geniş desteğini bulmuş ve püskürtül- müştür. Devrimciler, gelişen her olayda yurt öğrencileri arasında demokrat bir kamuyu oluşturma-

yı başarmışlardır. Yurtların gerici kadrolarla doldurulması, yönet- meliğin gerici ve baskıcı oluşu, ye- mek yenilen kafeteryanın ve kan- tınlerin gün geçtikçe kabaran fi- yatları ve yemeklerin gün be gün yenemez bir hal alması, herkesin içtiği suyun sağlıksız oluşu, bazı arkadaşlarda sarılık teşhis edil- mesi kantinlerde gazete okunması- nın engellenmesi, öğrencilerin her türlü ürünlerini sergileyecek- leri bir panolarının olmayışı, bir- likte oturup satranç oynayacak, ki- tap okuyacak, saz çalıp türkülerini söyleyecekleri bir odanın veril- memesi ve hepsinden önemlisi ya- şanılan tüm sorunlara sahip çık- cak, kendi seslerini duyurmada bir araç olacak, üzerindeki baskı- lara karşı örgütlülüğü sağlayacak olan kendilerinin seçtikleri, söz ve karar yetkisi olan bir temsilcilik mekanizmasına sahip olmamaları devrimci öğrencileri ilgilendirdiği kadar yurtlarda yaşayan demok- rat öğrencileri de her zaman ilgi- lendirmiş ve sürekli gündemde tutmuştur. Devrimci öğrenciler bugüne kadar kaybedilen hakları birer birer geriye almanın yurtlar- da sağlam örgütlülükleri oluşturu- manın mücadelesini vermiş ve bu mücadeleleriyle diğer öğrencile- rin nazarında saygın bir yer kazan- mışlardır. Bu durum faşizmin uy- gulayıcılarını daha da rahatsız et- miş ve yurtta kalan devrimci öğ- rencilerle soruşturmalara açarak on- ları yurtlardan uzaklaştırmaya ça- lışmış ve bu konuda yurt müdürle- rinin büyük desteğini almışlardır. Yurtlarda yapılan dinletilerde ar-

kadaşlarımız kendi yurt müdürle- rine tesbit ettirilmiş ve yurttan so- ruşturma açılarak atılmışlardır. Bugüne kadar yurtlarda örgütlülü- ğü sağlamaya çalışan insanların sa- yısı az olduğu için bu atılmalar, ça- lışmaları sürekli geriletmiş, her iki üç senede bir çalışmalar kaldı- ğı yerden bağlatılmak zorunda ka- lınmıştır; ama yurtlarda yaşanan son gelişmeler bunun artık böyle olmayacağını, belli insanlar atılsa- lar da, yurt potansiyelinin her za- man yeni devrimciler yaratacağını ve sürecin artık kesintiye uğratıla- mayacağını gösteriyor. Ayrıca ka- pitalizmin kar hırsının, insanları fakirleştirmesinin karşısında öğ- rencilerin de saflarını devrimcile- rin yanında belirlemeye başlaması ve hak arama mücadelesinde on- larla omuz omuza olduğunu gös- termesi burjuvaziyi ürktüyor; ar- tık ya gelişen mücadele karşın- da geri adım atacak ya da yaralan- dıkça azgınlatacak; ama her iki du- rumda da bir çıkış yolu bulamaya- cağı kesin. Kitlelerin kendiliğind- en eylemlerinin giderek daha da artacağı bir döneme giriyoruz. Öğ- renci gençlikte sistemin çivisinin çıktığını ve yapının titremeye başladığını farkında. İşte bu nok- tada devrimci öğrencilerin görevi işçi sınıfının devrimci önderlerin- den öğrendiklerini diğer öğrencile- re öğretmek olmalı. Bu dönemde, Lenin ustanın takipçilerinin dik- kat etmesi gereken en önemli şey kitle kuyrukçularına ve ekono- mistlere karşı uyanık olmaktır. Mücadelenin kabardığı dönemler- de kitle kaygısıyla hareket eden-

ler, kitlenin bir adım ilerisindeyiz diye diye kitlenin peşinden seğirtenler, her ekonomik mücadeleyi siyasileştirmenin gerekliliğine inanmayanlar su yüzüne çıkacak ve renklerini belli edeceklerdir. Doğru kararları kitleye götürmek yerine, kitleyi ikna etmeye çalışmak yerine "acaba kitle ne der" "kitleye danışmadan karar almayalım" türünden sevimli demokrasilik, nicel gücüne de güvenerek süreci yanlış yönlere kanazile etmeye çalışacaktır. Komünistler ise, kitle tarafından ikna olmak için değil, kitleyi ikna etmek için uğraş vereceklerdir; bunun içinde gelecek her türlü baskıyı göğüslemeye hazırdırlar. Kitle hazır değil diye faşizm karşısında geri adım atmak ve buna "manevra" demek bizim kitabımızda yazmıyor. Biz takiklerimizi helirlerken her şeyden önce kendi inancımıza, kararlılığımıza güveniyor, çünkü, öncülük kitlelerin kararlılığına göre belirlenemez.

ODTÜ yurtlarında gelişen kendiliğinden eylem bunu bir kez daha gösterdi. Teorinin griliği yaşamın sonsuz yeşilliği içinde bir kez daha yok oldu. Suları akmadığı gerekçesiyle öğrenciler yurtlarından dışarı taşıldılar. Önce çok geri düzeyde sloganlarla başlayan eylem, devrimcilerin yönlendirmesiyle düzene girdi. Su isteme talebiyle başlayana eylem, daha bir çok sorunun aktarıldığı ve çözüm önerilerinin tartışıldığı geniş bir foruma döndü. Öğrenciler, öncelikle su sorunu dışında bir şey tartışmasını istemediler, fakat devrimcilerin yerinde müdahalesiyle tartışma genişletildi ve fiyatlar indirilmeye kadar yurt kantinlerini boykot etme kararı alındı. Bu sara-

da yönetim geri adım attı ve suları bağladığını, eski öğrencilerden alınmaya çalışılan depozit farkının alınmayacağını ve çayın fiyatında indirmeye gildiğini açıkladı. Öğrenciler, bu noktada aldıkları karardan vazgeçebilirlerdi; ama öyle olmadı ve yine kitlesel bir katılımla bir yürüyüş daha oldu. Hareketlenmenin başından sonuna devrimci öğrenciler hep yönlendirici oldular, olaya sahiplenmeye çalışan faşistleri ve gericiileri forumlarını terketmek zorunda bıraktılar. Öğrenciler bir forum daha yaparak boykotu örgütleyecek üç tane komite seçtiler ve böylece boykot çalışmalarına başlandı. Boykotla birlikte yurtlarda çok canlı bir tartışma ortamı oluştu ve temsilcilerin seçilmesinin gerekliliği, temsilcilik mekanizmasının oluşturulmasının gerekliliği kendini yakıcı olarak hissettirdi. Biz devrimci öğrenciler olarak bir şeyden kuşku duymadık; yönümüzden. Bu yön yurtlarda kalıcı bir örgütlülüğü sağlayacak olan, seçilen komitelerin üzerinde yükselcek, Temsilcilik Mekanizmasıydı. Bunun için de boykotu bir zaman amaç haline getirmedi. Eğer böyle bir mekanizmayı oluşturursak bu okula da yansyacaktı ve ODTÜ Öğrenci Derneğinin şu an içinde bulunduğu tıkanıklığı aşabilecekti. Okulda da bir hareketlenme başlayacak ve Öğrenci Derneği kendisini tartışmaya açarak kitlesizlik fobisini yenebilecekti. Bütün bunlar, derneğin kendisi yenden ve daha sağlıklı örgütlenmesine yol açacak kitleler Öğrenci Derneklerine sahiplenecekti. Kitle olmadan, kitlenin bir adım ilerisinde olunamayacağını da iyi bilen sosyalistler, bu hareketlenmeye

öncülük edecek, öğrencilere sorunların asıl nedeninin kapitlizmin olduğunu gösterebileceklerdi. Fakat bütün bunların olabilmesi için hak alma mücadelesinin başarıya ulaşması ve örgütlenmeye ihtiyaç geliştirmesi gerekiyordu. Daha ilk günden boykotun başarısı tehlikeye düşmüştü. Bizler oda oda doluşup arkadaşlarımızı toplantıya çağırarak ve bazı yurtlarda öğrencilerin katılımı oldukça yüksek oldu-bazı yurtlarda ise çok uğraşmamıza rağmen bu türden toplantılar yapılamadı- bu toplantıda ve daha sonra yapılanlarda boykotu odalara yaymamız gerektiği, her odanın ihtiyaçlarını temin etmek için, yoğun bir yerden alışveriş yapmak üzere organizasyonun sağlanması gerektiği üzerinde durduk; ama bazı odalar bunu yapmadı. Bu nedenle de alış-verişlere devam edildi. Bunun üzerine bizler, kasaların ortunda durarak, arkadaşlarımıza tek tek boykota neden yaptığımızı anlattık. Burada, çok uzun süreli olmamak kaydıyla-çünkü insanları tembelleğe itebilir ve kendi odalarına yönelmelerini gerektirdiğini unutturabilirdi- bazı yurtlarda standlar açtık ve bağış usulu satış yapmaya başladık. İsteyen istediğini alıyor ve istediği kadar para bırakıyordu. Bu çalışma sayesinde satışlar (kantin satışları) %92 oranında düştü. Bu boykotun başarılı olacağını gösteriyordu. Bunu iyi gören rektörlük, bir ilanla satış ve bağış yapmayı yasakladı ve yapanların isimlerini yurt müdürlüklerinden istedi. Bunun üzerine komite toplantı yaptı-ki bu sırada bir kaç yurttan her kattan bu üç komitede çalışacak bir çok arkadaş seçilmişti-ve standı sadece bir yurttan aç-

mayı ve korumayı oy birliği ile kabul etti. Bu yurtta satılmı açıldı ve diğer yurtlardan alış-veriş yapmaya gelen öğrenciler buraya gönderildiler. Rektörlük, telefonla bu yurdun müdürünü aradı ve satış yapanların isimlerini istediğini ve ekersatışı durdurmazlarsa jandarma göndereceğini söyledi. Müdür gelip bir kaç kişinin ismini aldı ve standı kaldırmamızı istedi. Standda bulunan arkadaşlar ve bizler standı kaldırmanın bir geri adım olacağını söyledik.; ama komitede aşırı kitle kaygısı duyanlar, eğer bu arkadaşlarımız alırsın bir şeyler yapmak için arkamızda kitle yok diyerek standı kaldırma karar aldılar. Bu kitle ardıkları ile kitle öncülleri arasındaki ayrımı netleştirdi. Ne yazık ki, standı kaldırmak zorunda kaldık. Hemen tüm yurtları toplantıya çağırdık-ki, bu arkadaşlara göre toplantı da yapılmamalıydı. Toplantıda bizlerin konuşmaları etkili oldu ve başlangıçta standı karşı olan bazı arkadaşlar, standın yeniden açılması yönünde oy kullandılar. Kaşla göz arasında yapılan oylamada ise, bizim karşı koymamıza rağmen standda hiç bir şey satılmaması, sadece insanlarla konuşulması gerektiği çoğunlukça kabul edildi. Oysaki biz bu standın artık işlevinin kalmadığına, örgütlülüğü sağladığımız anda karar verecek olanların sadece bizler olduğumuzu vurgulayarak standın kalması yönünde çoğunluğu oluşturmuştuk. Dış kitleyi takip edenler standı hiç satış- veya bağış-yapmama kararını kaşla göz arasında kitleye kabul ettirecek, standın adını

silip sanını bıraktılar. Ve böylece standı işlevsizleştirdiler. Sonraki günlerde daha hiç bir fiyat indirimi olmamışken boykot delindi. Bu hak alma mücadelesini başarıya ulaştırmak için komite bir daha topladı ve standda satış yapma kararı aldı. Burada bize karşı oy kullananlar kitlenin eğilimlerini göz önünde bulundurmadığımız için bizi suçladılar; ama stand bir gün de olsa açıldı ve rektörlüğün baskılarına rağmen korundu.

Rundan sonra standın açık kalması ve satış yapması, boykotun başarılı olması için, kitle kaygılarına rağmen, elimizden gelen her şeyi yapacağız; odalarda organizasyonu daha da yaygınlaştıracamız ve geniş katılımlı toplantılarda diğer öğrenci arkadaşlara bunun gerekliliğini anlatacağız. Rektörlüğün baskılarına direnmenin başka yolu olmadığını biliyoruz.

Bu hareketlilik şu anda tüm okulu dalgandırmış durumda. Uzunca bir süredir devam eden moral bozukluğu yerini yeniden canlılığa terk ediyor. Bunun üzerinde yükselcek bir ODTÜ-ÖD tartışmaları öğrenci gençliği kenetlendirecektir. Temsilcilikler oluşturulacak ve haklar teker teker alınacaktır. Ama bütün bunlara kitleyi inandırmadan önce kendimizin inanması gerekiyor. Çünkü "devrimciler itibarını, kendi kendilerine zedelediği sürece, kimse zedeleyemez." (V.İ.Lenin, Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm; sy. 29)

GÖRÜKLE YURDUNDA BOYKOT BAŞARIYLA BİTTİ

Uludağ Üniversitesi Görükle Kampüsü yurdunda ekim ayında başlayan boykot 29. gününde (12 Kasım) başarıyla sona erdi. Yurtlardaki yemek zamanlarından ve diğer sorunlardan dolayı başlayan yemek boykotu bütün baskılara rağmen başarıya ulaştı.

Boykot sonucunda bir çok hak kazanıldı. Öğrenci temsilciliği idareye kabul ettirildi. Kantin ve yemekhanenin öğrenci komisyonu tarafından denetlenmesi, tablodot yemek fiyatının 4 bin lira olması, revirin açılarak doktor ve ambulans bulundurulması, öğrenci derneğinin faaliyetleri için yer verilmesi, kampüsün ulaşım sorununun çözülmesi ve kız öğrencilerin yurda son giriş saatlerinin daha geç saatlere alınması idareye kabul ettirildi.

Jandarma ve polisün herhangi bir olay nedeniyle çağrılması dışında kampüse girmemesi kazanılan hakların en önemlisidir.

Bir kez daha ancak direnerek ve mücadele ederek hak alınabileceği görüldü. Öğrenci gençliğin sürekli gündemde tutması gereken yönetimde söz hakkı, uygulamada denetim hakkı Uludağ Üniversitesinde belirli düzeyde kabul ettirildi. Bu talepler bütün okullarda ve yurtlarda sürekli gündemde olmalıdır. Önümüzde duran görev, Uludağ Üniversitesinde kazanılan hakları bütün okullarda kazanmak, daha ileri talepleri gündeme getirmektir.

ODTÜ'DE MÜCADELE TÜKENDİ Mİ?

Türkiye'nin en büyük ve en kalabalık kampüs üniversitesi olan ODTÜ'nün devrimci mücadeleyle geçen şanlı tarihi bilinir. Sinan Cemgil, Hüseyin İnan ve arkadaşlarının kurduğu DÖB, Cummer'in arabasının yakılması ve ÖTK deneyimi, gençlik mücadelesi tarihimize altın harflerle yazılmıştır. Bu şanlı geçmiş, hatırladıkça burjuvaziyi titrettiği gibi, okula çocuğunu gönderen anne babalar için konuşulan (kiminin kaygı, kiminin gururla) bir gerçektir. Aynı şekilde, devrimci mücadeleye sempatiyle bakan her genç, bir yürek kırpıntısıyla girer ODTÜ kapısından.

Fakat, mücadelenin değişimi her zaman yükselişten yana olmaz, olamaz. Kimi zaman geriye düşüşler, ilerli fırlayışlar kadar ayırtıcı, temizleyici rolünü oynarlar. Ayakları sağlam basmayan, yerini koruyamayanlar, bu geriletici dalgayla birlikte, sürüklenir giderler. ODTÜ'de son günlerde yaşananların gösterdiği olgu budur. Neydi bu yaşananlar?

Bütün üniversitelerimizin en önemli sorunlarından biri atılmalar. ODTÜ'de, sadece en son yarıyılıda atılanların sayısı 1170. Daha önce atılmış olupda, yeni çıkan af kapsamıyla geri dönmeye çalışanların sayısı ise 4000'i buluyor.

Şimdiye kadar herhangi bir sorunumuzun çözülmesi için uğraşmayan rektörlük makamından, bu atılmalar konusunda, hiç bir olumlu gelişme beklenmiyordu. Bazı üniversiteler 3754 sayılı af yasasını sınavsız uygularken, ODTÜ, geri dönmek isteyen öğrencilerin önüne iki tane sınav engeli koydu. Fakat bu konudaki en açık, en iç-

renç tavrını ise YÖK'e gönderdiği bir mektupta açıklıyor. Özetle diyor ki, "YÖK yasasında öğrencilerin atılmasını zorlaştıran hükümler vardır. Bunlar kaldırılmalı."

Artık tek görevi, öğrencileri bir kapıdan alıp, diğer kapıdan atmak olan rektörlük, kuyruğuna basılmış gibi bağıyor. "BİZE YARDIM EDİN, öğrencileri rahat rahat ATAMIYORUZ!"

İşin aslı şu. YÖK yasasına sonradan eklenen 44. maddeye göre: bir fakültede okuyan öğrencilerin azami akademik süreleri (ki bu ODTÜ için 7 yıldır) dolmadan herhangi bir gerekçe ile okuldan ilişkisi kesilmez. Oysaki ODTÜ'de, yıllardır başarısızlık bahane edilerek, binlerce öğrenci atılmıştı. Yani atılmalar YAŞADIŞIYDI?

Bu maddeye dayanılarak açılan mahkemeler sonucunda, atılan birkaç öğrenci okula dönmeyi başarmıştı. Rektörlük, bu öğrencilere "uyanıklar" gözüyle bakıyor ve "atılıp geri dönmeyenlere HAKSIZLIK" şeklinde nitelendirerek, kendi faşist, gerici zihniyetini ortaya koyuyordu.

Bu konu, bir avuç öğrencinin çabasıyla uzun bir süredir işleniyordu. Fakat bu apaçık haksızlık ve rektörlüğün içrenç tavrı, öğrenci yığınlarını harekete geçirmeye yetmedi. Hatta, şimdiye dek hareketliliği omuzlarında taşımış öğrencilerde bile, bir durgunluk ve atalet vardı.

İşte bu noktada bizler, ODTÜ DÖB olarak diğer devrimci çevrelerle birlikte, bu gidişe müdahale etme gereği duyduk.

Çünkü:

1- Önümüzdeki dönem yığın-

sal hareketliliğe gebe dir.

2- Bu hareketliliği omuzlayacak insanların, kendi disiplinlerini, hareket ve örgütüllüklerini yitmemeleri gerekir. Bu insanların damarlarındaki kanı hızlandırmalıyız. Ekim ayının ikinci haftasında, hemen acele ile yapılan bir toplantıda eylem kararı alındı. Bu kararın alınması, bizlerin çalışma yönetmelerine ters düşüyordu. Bu gibi kararlara, geniş yığınları katmak, çalışmalarımızın temel prensibidir. Fakat yığınlarla bu şekilde ilişkiye geçecek olan öğrenci çekirdeğinin bir hareketlilik temelinde bir araya getirilmesi, dertlenip disipline edilmesi gerekiyordu. Bu nedenle alınan eylem kararına "bir sıçrama tahtası", gözüyle bakılmıyordu. Yapılacak eylem temelinde bir araya getirdiğimiz insanların her birinin çalışması ve dinamizm içine girmesi için çalışarak, bu sayede eylemliliği bir avuç insandan yığınlara taşıyacaktık.

Sonuç beklediğimiz gibi oldu. Çok büyük yığınlara ulaşamadık. Fakat toplanan 200 kadar insanla aktif ve cüretli bir eylem gerçekleştirdik. Herkes için sonuç aynıydı: "İyi sayılır".

Fakat, hemen iki gün sonra gerçekleştirilen eylemde, bu 200 kişiyi dahi bulamadık. Bunun üzerine çatlak sesler yükselmeye başladı: "Bu okulda artık bir şey olmaz". "Önümüz iyice tıkanıp gitti". Bu feryatlar, geri çekilen dalgayla birlikte sürüklenmenin ve pratik sağlığın bir ifadesiydi. Biz genç komünistlerin tek silahı, gözleri ve ağızları değildir. Görünenin arkasındaki sebeplerdir bizi ilgilendiren, bu yüzden gözlerimizden çok, tar-

hi ve toplum bilimi silah olarak kullanılır.

UFKUN ARKASI DAHA AYDINLIK OLACAK Öğrenci hareketinin önünün tıkandığını söyleyenler yanılıyorlar, çünkü tam da öğrenci hareketinin önünün açıldığı bir döneme giriyoruz.

Toplumsal hareketliliğin hemen hiç olmadığı yıllarda bir kaç ileri çıkış yapan öğrenci hareketi, toplumdan kan bulamadığı için sürekliliğini yitirmiş ve bu zamana kadar geri çekilmek zorunda kalmıştır. **Şimdi kampüsün dışındaki hayat gürül gürül akıyor.** Görev, bu hayatı kampüse taşımaktır.

Bu görev, işçi sınıfıyla organik bağları olan devrimci öğrencilere düşüyor. Önümüzdeki dönem, devrimci durumun olgunlaştığı dönem olacaktır. Ve bu dönem, sosyalistlere çok önemli ve ileri kazanımlar sağlayacak potansiyellere sahiptir.

Sosyalistler hazırlıklarını, bu durumun en ileri olanaklarına göre yapmak, ideolojik-politik ve örgütsel donanımlarını, buna göre tamamlamak zorundalar. Ancak bu sayede olanaktan en ileri düzeyde değerlendirebiliriz. Yaşamın bize dayattığı gerçek leninist gençlik politikasının özü budur.

Fakat, öğrenci hareketi, örgütsel açıdan bir kısır döngü içerisinde. Uzun yıllar mücadele, tek akademik örgütlülük olan ÖD'lerde tüketildi. Toplum tarafından kan taşınamayan, bu yüzden önemli başarılar kazanamamış demek pratiği, bir türü kitleselleşememiştir. Kitleselleşemedikçe sosyalist ve devrimcilerin elinde kısılmıştır. Bu darlık içinde, politikalarını kendi içine döndüren dernekler, yığınlardan kopuşu hızlandırmıştır. Bu içinden çıkılması gereken bir kısır döngüdür. Çünkü, büyük ölçüde

kendiliğindencilğe terk edilmiş öğrenci gençlik hareketi, hareketini yükseltecek, tek kanala aktaracak bir merkeze sahip olmazsa, çürüme ve düzene daha çok bağımlı olma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Ne tekbaşına "anli komiteleri" ne de kulüpler bu ihtiyaca cevap veremez. Merkezî bir akademik örgütle ilgisi kurulmayan "anli komiteleri", kendi içine kapanma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Akademik mücadelenin birincil amaç olmadığı, kulüpler ise, ilkesiz oluşumlarıyla, mücadeleden kaçma zemini yaratacaklardır. İşte bu yüzden Öğrenci Derneklerinin yeniden canlandırılması ve meşruluk zeminlerinin genişletilmesi gerekmektedir. Bu gerekliliği yerine getirirken, inatçı ve sabırlı olmak, proleter devrimciliğin temel kistası olacaktır.

ODTÜ DÖB

LENİNİZMİ YAŞATACAĞIZ

Sovyetler Birliğinde her yıl 7 Kasım'da yapılan geleneksel Ekim Devrimi kutlamalarının bu sene yasaklanmasından ötürü binlerce Moskova'lı, ellerinde Lenin, Stalin pankartlarıyla sokaklara döküldü. Bilindiği gibi emperyalistlerin sadık uşağı Yeltsin, Rusya parlamentosunda yaptığı konuşmada "Bundan sonra Ekim Devrimi kutlamalarının kaldırıldığı" yönünde bir açıklama yaptı. Bu açıklama üzerine Ekim Devrimi'nin yıldönümünde, binlerce Leninist Moskova meydanına akın etmeye başladılar. Özellikle taşınan yüzlerce pankartta Leninizme bağlılıklarını içeren sloganlar yazılıydı.

Her geçen gün, yönetime karşı huzursuzluğun büyüdüğü görülüyor. Özellikle Yeltsin'in, "Fiyatların serbest bırakılacağı" yolundaki açıklamalarından sonra halkın huzursuzluğu giderek arttı. Öyle ki, K.G.B, yeni yönetimi ve Yeltsin'i "Bu gelişmelerin yeni bir ayaklanmaya yol açabileceği" şeklinde uyararak, halkın yeni yönetime karşı hoşnutsuzluğunu belirtmeye çalıştı.

Geçtiğimiz ay yine, Moskova'da Kızıl Meydan'da yürüyüş yapan Leninistler, Yeltsin'i suçlu ilan etmişlerdi.

Yine Leninistlerin sokağa dökülmesiyle sonuçlanan tartışmalardan birisi de Lenin mezarının başka yere taşınmasıyla ilgili olanıydı. Bu açıklamaya tepki olarak, Sovyetler Birliği'nin dört bir yanından gelen onbinlerce kişi Lenin'in mozolesini ziyaret için saatlerce kuy-

"Tekrar Lenin'i Yaşatmak İçin" Şiariyle Yürüdüler
rukta bekdediler.

En son, 7 Kasım günü, binlerce Leninistin taşıdığı "Leninizmi ya-

şatacağız" pankartı ve sloganlarının takipçisi olacağız.

ANILARI YOLUMUZU AYDINLATIYOR!

Hüseyin ELMAS (1954-....)

Gürsel BAKIR (1959-...)

Cemal GÜLŞEN (1960-...)

Tokat'ta Devrimci Mücadele
İçinde Çelikleşti.
Sivil Faşist Çeteler
tarafından katledildi.

Nusret KORKMAZ (1960-...)

Gölbaşı GEB Yöneticiliği
Yaptı. İzmir TARIŞ Direnişi
Sırasında Grev Çadırında
Katledildi.

Mustafa YILDIRIM (1945-...)

İsviçre'de Mülteci
Kamplarında İrkçi
Çetelerin Saldırıları
Sırasında Kaybettik.

MARAŞ KATLIAMINI UNUTMADIK!

**DİRENMEK
YAŞAMAKTIR**

**ZİNDANLAR YIKILSIN
TUTSAKLARA ÖZGÜRLÜK**